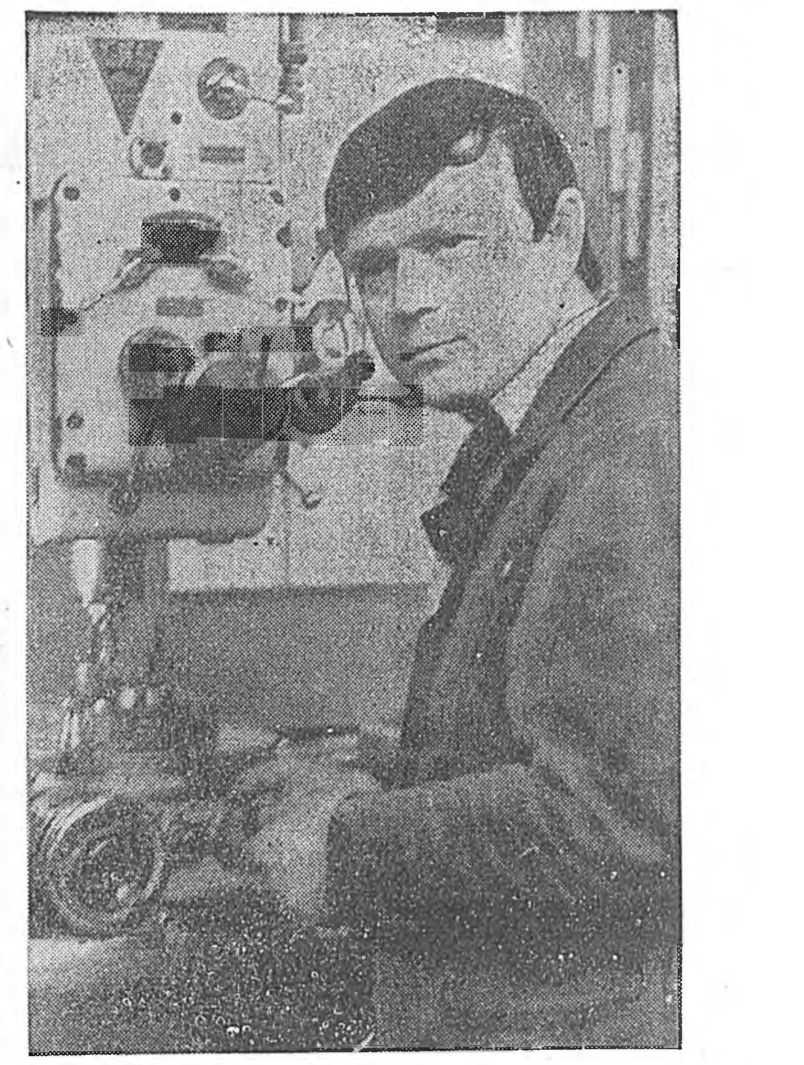
Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...най 1921 оной ...ын 21-һээ гарана | № 261 (16784) | 1984 оной ноябриин 14, среда | Сэн 3 мүнгэн.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой инструментальна цехтэ хүдэлдэг токарь Борис Кизилов түрүү ажалаа үльгэр жэшэ харуулдаг. КПСС-эй гэшүүн Б. Кизиловэй гаргаһан продукци шанарай өөрын тамгатайгаар бүтээгдэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Кизилов ажалдаа.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

КРЕМЛЬ СОО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

...С-эй ЦК-гай Генеральна ...арь, СССР-эй Верховно ...эй Президиумэй Түрүү... К. У. Черненко албанай ...р Москвада ерээд бай... Венгриин Социалис хү...ришэнэй партиин ЦК-ай ...бюрогой гэшүүн, Венг... Арадай Республикын ...трнүүдэй Соведэй Тү...шэ Д. Лазартай нояб... 12-то Кремль соо уул...

...зүрхэнэй, хани нүхэ... оршон байдалда үнгэр...өөрэлдөөнэй үедэ хоёр ...н, ороной ба арадуу... хоорондохи харилсаае ...өөр сэгнэһэн байгаа. Га... политикын гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, социалис хани харилсаата гүрэнүүдэй нэгэдэлые, жагсаалые саашадаашье бэхижүүлхые, тэдэнэй али бүхы үргэ түгэс харилсаае наринжуулан һайжаруулхые, уласхоорондын байдалые гуримшуулан һайжаруулха талаар аха дүү оронуудай хамтын хараа шэглэлые бэелүүлхын тула хүсэлэл оролдолгонуудые гаргахаар шиидэнхэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар КПСС-эй болон ВСРП-гэй, СССР-эй болон ВНР-эй правительствануудай ниитэ нэгэн һанал бодолтой байһые хөөрэлдөөн батадхаба.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков;

Венгриин талаһаа — ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Й. Марьяи, ВСРП-гэй, ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй. Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. Фалувеги, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр П. Вереш хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша В. В. Шарапов, СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский, ВНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ш. Райнаи мүн лэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

(ТАСС).

ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

...С-эй ЦК-гай Генеральна ...арь, СССР-эй Верховно ...эй Президиумэй Түрүү... К. У. Черненко Венгриин ...алис хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Венгриин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. Лазарта Октябриин Революциин орден ноябриин 12-то Кремль соо барюулба.

Нүхэр Н. А. Тихонов, А. А. Громыко, В. В. Кузнецов, К. Б. Русаков, Й. Марьяи, Л. Фалувеги, П. Вереш гэгшэд шагнал барюулалгын үедэ байлсаа.

Нүхэр Д. Лазарта орден барюулхадаа, нүхэр К. У. Черненко үгэ хэлэбэ.

Нүхэр К. У. ЧЕРНЕНКЫН хэлэһэн үгэ

...дэтэ нүхэдүүд! ...гриин Арадай Республи... гүрэнэй ба партийна элитэ ...жал ябуулагша, ВСРП-... ЦК-гай Политбюрогой гэ... ВНР-эй Министрнүүдэй ...эй Түрүүлэгшэ нүхэр Ла... Октябриин Революциин ...н мүнөөдэр барюулагда... СССР-эй ВНР-эй хоорон... аха дүү ёһоной хани ба..., али бүхы харилсаа ...ое хүгжөөн бэхижүүлгэ...рэнэй ехэ габьяатай бай... иимэ үндэр дээдын ...аар тэмдэглэгдэбэ.

...тябриин Революциин ор...здаа ехэ һүлдэтэй юм. ...бриин хэрэгэй түлөө, агуу... коммунис суртал һургаалнуудай түлөө үнэн сэхэ, залан шууд тэмсэлшэдые шагнахын тула Совет гүрэн тэрэниие байгуулаа һэн.

Таниие, нүхэр Лазар, патриот болон интернационалист гэжэ манай орон дотор мэдэдэг юм. Венгридэ хүгжэлтэ түгэс социализмые байгуулгын зорилгонуудые шиидхэхэ, оронойнгоо уласхоорондын хараа шэглэлые бэхижүүлхэ, манай партинуудай болон гүрэнүүдэй хоорондохи холбоое батадхаха талаар ехээр, үрэ түгэсөөр ажаллаһан хүн гэжэ Таниие мэдэхэ байнабди.

КПСС-эй болон ВСРП-гэй нягта харилсаа холбоон, марксизм-ленинизмдэ, социалис интернационализмда тэдэнэй хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байлга—эдэ бүгэдэ совет-венгер харилсаанай бата үндэһэ һуури болоно. Тэдэнэй саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөгдэхэ байһандань гүнзэгы сэдьхэлһээ найданабди. Манай али бүхы холбоо барисаан шэнэ общество байгуулгын ехэ ба олон янзын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ, социализмын хараа байдалые бэхижүүлхэ, эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ арга олгохо байна.

Хүндэтэ нүхэр Лазар, Таниие габьяата шагналаартнай үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Социалис Венгриин аша туһада, совет-венгер хани барисаае саашадань хүгжөөхын аша туһада элүүр энхэ ябахыетнай, харюусалгатай хүдэлмэридөө ехэ амжалта түйлахыетнай Танда хүсэнэб.

• • •

Нүхэр Д. Лазар харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Д. ЛАЗАРАЙ хэлэһэн үгэ

...дэтэ нүхэр Черненко! ...дэтэ ханинар! ...эһөөр 60 наһатай боло...имни дашарамдуулан, ...е шагнаһан үндэр дээ... шагналайтнай түлөө, эндэ ...з зорюулжа хэлэһэн ха... дулаан үгэнүүдэй, һайн ...н хүсэлэнгүүдэй түлөө ..., Советскэ Союзай Ком... партиин Центральна ...едтэ, СССР-эй Верховно ...эй Президиумдэ гүнзэгы ...һээ баяр баясхалан ...жэ байһанаа мэдүүлнэб. ... шагнал хадаа минии Эсэ...роной олон миллион хү..., венгер-совет хани ба...е хүгжөөгшэдэй алдар ...е мэдэрһэн ябадал бо... гэжэ тоолоод, Октяб... Революциин ордениие хү... абажа, зүүхэ байнаб.

...һээ жэлдэ шэнэ, улам ... удха шанартай боложо ... Венгриин Арадай Рес...ын ба Советскэ Сою... хоорондохи харилсаа хол... венгер болон совет арадуудай аха дүүгэй хани барисаан түүхэтэ гүнзэгы эшэ үндэһэтэй юм.

Манай зуун мянган хүбүүд Агуу Октябриин социалис революциие сахин хамгаалжа дайлалдаһан юм гэһэн ушар баримтые манай арад ухаан бодолдоо омогорхон хадагалдаг. Венгриин Совет Республикые соносхоходоо, тэдэнэр ангиин талаар ород аха дүүнэрэйнгээ жэшээе түрүүлэн дагаһан юм гэжэ тэрэ һайн һанана. Эхэ оронойнгоо сүлөөлэгдэһөөр 40 жэлэй ойе тэмдэглэхые бэлдэхэдээ, бидэ фашис булимтарагшадые үлдэн намнаад, манай арадта эрхэ сүлөө олгоһон совет баатарнуудые баяр баясхалантайгаар дурсанабди, шэнэ байдал эхилхын тула Советскэ Союзһаа абаһан үнэн зүрхэнэй туһаламжаяа хэзээдэшье мартахагүйбди.

Манай суртал һургаалнуудай, үг зорилгонуудай ниитэ нэгэн байлгада үндэһэлдэг, манай оронуудай харилсаа холбоон социализмын аша туһада зохёон байгуулхы ажалда мүнөөшье һэлгэгдэшэгүй үүргэ дүүргэдэг, саг үргэлжэ хүгжөөгдэдэг, ажабайдалай бүхы асуудалнуудаараа бури удха түгэлдэр болодог, венгер болон совет арадуудай интернациональна, аха дүү ёһоной хани барисаан бэхижүүлэгдэн хүгжөөгдэдэг байна.

Хүндэтэ нүхэр Черненко!

Танай, венгер арадай үнэн нүхэрэй, Октябриин Революциин ордениие намда барюулһан ушар ехэ нэрэ хүндэтэй, баяр жабхалантай байна. Мүнөө болотор шэнги, манай оронуудай хоорондохи олон янзын харилсаае хүгжөөлгын, манай арадуудай хани барисаае бэхижүүлгын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэб гэжэ Таниие, бүхы совет ханинараа найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Тохёолдоһон ушартай дашарамдуулан, Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын аша туһада, социальна дэбжэлтын ба эб найрамдал хангалгын аша туһада элүүр энхэ ябахыетнай, зохёон байгуулхы ажалдаа саашадаашье амжалта түйлахыетнай Танда, танаар дамжуулан бүхы совет арадта хүсэнэб.

• • •

Совет үндэр дээдын шагналай барюулагдаһантай дашарамдуулан, нүхэр Д. Лазарые КПСС-эй ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, венгер нүхэд үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Хоёр ороной арадуудай хоорондохи хани барисаае, али бүхы харилсаа холбоое саашадань гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые түйлахыень тэдэнэр аха дүү ороной правительствын толгойлогшодо хүсөө.

Энэ үдэшэлэн Д. Лазар Советскэ Союзһаа мордобо.

Н. А. Тихонов болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ тэрэниие үдэшэһэн байгаа.

(ТАСС).

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Һайн шанартай продукци ехээр үйлэдбэрилхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоһон Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй һуралсалай ажахын һаалишад һү һаажа, гүрэндэ тушааха байгша онойнгоо даабариие хоёр һараар урид дүүргэбэ. Энэ һарын эхиндэ тус ажахы городой һүнэй комбинадта 4336 центнер һү тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые 36 центнерээр үлүүлһэн байна. Тиигэжэ энэ хугасаа соо бэлэдхэлэй пунктда нёдондоной энэ үеынхиһөө 12 процентээр ехэ продукци эльгээгдээ.

Дурсагдагша ажахы гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые баһал болзорһоонь уридшалан дүүргээ.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ дүршэлтэй һаалишан Валентина Бадмаевна Баяртуева эрхимлэнэ. Үнгэрһэн арбан һарын туршада түрүү һаалишан бүхыдөө 1300 центнер һү һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2532 килограмм һү абаһан байна. Иигэжэ Валентина Баяртуева мүнөө жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргээшье һаа, шэнэ жэлэй эхин болотор үнеэн бүриһөө 3000 килограмм һү һаахаар эрмэлзэнхэй ажаллана.

Тус ажахыда һаалишад Нина Мельник, Анна Степная, Екатерина Ткачева гэгшэд эрхим дүн түйлана.

Т. БАДМАЕВА.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ ҮДЭР

ОРОЛДОСЫН АШААР

Хотын ажалшадта сагаан эдеэ наймаалдаг 116-дахи магазин Улаан-Үдын Барилгашадай проспектдэ түбхинэнхэй. Энэ магазинда ороходо, сагаан эдеэнэй продуктнууд яһала элбэг байдаг. Тус магазин гансахан 47-дохи кварталда ажаһуугшадые хангадаг бэшэ, мүн хүршэ 40-дэхи, 46-дахи кварталнуудай, Сосновый поселогой ажалшад эндэһээ һү, һүнэй зүйлнүүдые худалдан абадаг.

—Манай магазинай хүдэлмэрилэгшэд урдаа табигдаһан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын хойноһоо оролдоно, — гэжэ тус магазиниие даагша Ирина Михайловна Лоскутникова хөөрэнэ.

Сагаан эдеэ наймаалдаг энэ магазин комсомол-залуушуулай коллектив һэн тула даабарияа жэншэдгүй дүүргэхын тушаа шармайн оролдоно. Эдэнэр үнгэрөөд байһан арбан һарынгаа түсэбтэ даабари хэдэн мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ.

Октябриин һайндэрэй ажалай вахтые амжалтатай түгэсхэһэн комсомол басагад Екатерина Жанфу, Татьяна Алешина, Ольга Агафонова, Инна Васильева гэгшэд мүрысөөндэ онсо шалгарна.

Б. ГАЛЗУТОВ.

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод-зуутан СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Дулмажап Будаева, Фаат Зайнулин, Владимир Романов, Алексей Гомбоев болон бусад малайнгаа үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэбэ.

Ноёхоной суута хонишон Д. Д. Будаевагай отара Мэнгэй гэжэ һууринда оршодог. Мүнөө хонишод хото хорёогоо дулаалжа дүүргэнхэй. Үнгэрһэн үбэлжэлгэ тухай, хонишодой хүдэлмэриин жэлэй дүнгүүд тухай хөөрэлдэбэбди. Тэдэнэр ажалайнгаа дүнгүүдээр сэдьхэлээ хананхай. Зуун эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга абажа, хонин бүриһөө 3,9 килограмм нооһо хайшалһан байна. Тиигэжэ гүрэндэ нооһо тушааха түсэб хоёр центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

— Ерэхэ жэлдэ манай бригада бүри һайн дүнгүүдые түйлахаар хараалба, — гэжэ Дулмажап Доржитаровна хөөрэнэ. — Энэ хараалһанаа дүүргэхын тула бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэбди. Мүнөө хонидоо шадаал һаа һайнаар үбэлжүүлхые оролдонобди, үглөөнһөө үдэшэ болотор тариянай поли дээрэ бэлшээнэбди, — гээд тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Будаевагай бригада хонидойнгоо байрые дулаалгада ехэ анхарал хандуулаа. Нэгэнэйнгээ хонидоо адуулжа ябаха үедэ нүгөөдүүлынь өөһэдөө заһабарилга хэдэг, хурьгадай хаамагуудые эртээнһээ бэлдэдэг юм.

Х. БАДМАЕВА.

ХОДОДОО БЭЛЭН

Һүүлэй жэлнүүдтэ Саянай транспортна предприятиин коллектив районой ажахынуудта горитойхон туһаламжа үзүүлдэг болонхой. Тус предприятиин олон жолоошод таряа хуряалгада, гүрэндэ тушаалгада хабаадаһан байна.

Жолоошодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Алексей Романович Домышев, комсомолшууд Валерий Таханов, Александр Носов гэгшэд онсо шалгараа. Тэдэнэр халаанайнгаа даабариие 125—130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тиихэдээ түлишэ-түрхилгын материалнуудые горитойгоор алмажа шадаһан байха юм. Ажалай түрүүшүүл арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө оролдосо ехэтэйгээр ажаллана.

И. ФЕДОРОВ, хүдөө бэшэгшэ.
Түнхэнэй район.

ХАРАА ТҮСЭБҮҮД ЕХЭ

Ниитынгээ малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдхэжэ, жэлһээ жэлдэ тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ ажахын коллектив бүхэнэй зайлашагүй зорилгонь болоно. КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй материалнууд, нүхэр К. У. Черненкын тэндэ хэлэһэн гүнзэгы удхатай үгэнүүд соо тарялан, сабшалангай газарнуудые һайжаруулан шанаржуулха талаар холын хараатай программа тухай онсолон хэлэгдэһэн байна. Партиин табиһан зорилгонуудай түйлаї ехэ байһаниинь мэдээжэ. Мүнөө үедэ ажахын коллектив бүхэн КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ хубитаяа горитойгоор оруулхын түлөө бүхы арга нөөсэнүүдээ шалган хаража үзэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Бэшүүрэй совхоздо тарялан, сабшалан дээрэ ябуулагдадаг ажал хүдэлмэриие эдэбхижүүлһэнэй ашаар үбһэ, тарян ехээр абтадаг болонхой. 1982 ондо тус ажахыда тэжээл бэлэдхэдэг цех бии болгогдоо юм. Энэ цехэй мэдэлдэ хүсэ ехэтэй техникэ болон бэшэ оньһон түхеэрэлгэнүүд үгтөөд, эндэ хүдэлхэ хүн зоншье томилогдоо юм. Цехые хүтэлбэрилэгшөөр залуу агроном-мелиоратор К. Ц. Бадмаев баталагданхай. Нэн түрүүн тус цехэй хүдэлмэрилэгшэд даалгагдажа үгтэһэн сабшалангаа һайнаар шэнжэлжэ үзэхэ гэжэ оролдоо. Тиин газарай үрэжэл һайжаруулха, үтэгжүүлхэ талаар хэгдэхэ хүдэлмэри урид хараалагдаһан түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг болонхой.

Тэжээлэй цехэйхид хамтын подрядай гуримаар түрүүшын жэлһээ хүдэлжэ эхилээ юм. Механизаторнуудай, луговодуудай оролдолгын ашаар сабшалангай ургаса хараа байса дээшэлээ. 1980 ондо гектар бүриһөө 7 центнер үбһэн абтаһан һаа, 1982 ондо 14 центнер, 1983 ондо — 15 центнер ургаса хуряагдаа. Энэ жэлдэшье совхознай муу бэшэ ургаса абаа. Хамта дээрэ 19.500 центнер үбһэн, 600 тонно сенаж, 603 тонно витаминтай гурил, 1200 тонно силос бэлэдхэгдээ гээшэ. Эдэ бүхы тэжээл хоёр мянга гаран гектар газарһаа абтаһан байха. Эндэ дүршэлтэй механизаторнууд Н. Я. Петровой, Д. Ц. Цыреновэй, В. Л. Саможаповай, Б. Б. Чимитцыреновэй хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд, АВМ-эй машинистнүүд Б. С. Чимитов, М. Ж. Жамьянов гэгшэд хубитаяа ехээр оруулһан байха юм.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд тарялан, сабшалангайнгаа газарые сэбэрлэхэ, эндэ наг шэбхэ гаргаха, уһалууриин системэнүүдээ заһабарилха хүдэлмэри эхилэнхэй. Тиигэжэ совхозой луговодууд ойрын жэлнүүдтэ гектар бүриһөө 20—23 центнер ургаса суглуулжа абахаар хараална.

Х. ОЧИРОВ, хүдөө бэшэгшэ.
Бэшүүрэй район.

...ВЕТ ХҮГЖЭМЭЙ ФЕСТИВАЛЬ

...ЛМА-АТА, ноябриин 12 (...С). Мүнөөдэр Казахстанда ... хүгжэмэй бүхэсоюзна ...иваль нээгдэбэ. Республи... олохон хото городууд ...н тосхонуудаар үнгэрхэ ...усствын һайндэртэ түрүү ...озиторнууд, хүгжэм шэн...шэд, гүйсэдхэгшэд суг...һан байна.

...ПСС-эй ЦК-гай июниин (...3 он) ба удаадахи Плену...эй шиидхэбэринүүдээр, ...Р-эй Уран зохёолшодой ...ооной правлениин ойн ба... пленум дээрэ нүхэр К. У. ...рненкын хэлэһэн захяа заа...нуудаар зоригжоһон со... хүгжэмэй уран бэлигтэн ...ай арадай баатар габьяата ...алтануудые, эб найрамдал ... хани барисаан тээшэ эр...элые магтан дуулаһан шэ...омо зохёолнуудые байгуул... оролдоно.

...И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ордондо баярай оршон байдалда, фестивалиин нээлгэ дээрэ энээн тухай хэлэгдээ. Партийна, совет ба ниитын эмхинүүдэй, республикын ниислэл хотын ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэд, ороной хүгжэмтэ искусствын ажал ябуулагшад эндэ сугларһан байна.

СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Н. Хренников үгэ хэлэхэдээ, бүхы үеын хүгжэмшэд совет хүнүүдэй патриотическа дэбжэлтые, коммунизмын хэрэгтэ тэдэнэрэй хизааргүй үнэн сэхэ байһые зохёол бүтээлнүүдтээ харуулхые оролдодог гэжэ онсолон тэмдэглэбэ. Энээн тухай энэ һайндэрэй программа гэршэлнэ. 150 гаран композиторнуудай бүтээлнүүд тэрээндэ оруулагдаа.

Удаань ехэ концерт болобо.

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ СОЁЛОЙ ҺАЙНДЭР

...АШХАБАД, ноябриин 12. (...СС). Туркменистанда Рос... Федерациин литература ... искусствын үдэрнүүд ехэ ...нцертээр Ашхабадта нээгдэ... Туркменэй ССР-эй ба тэ...эй Коммунис партиин бай...улагдаһаар 60 жэлэй ойдо, ...ссин бүридэлдэ Туркменис...ай һайн дураараа ороһоор ... жэлэй ойдо тэдэ зорюу...лагдана.

Соёлой бүлэг ажал ябуу...шад — уран зохёолшод, ...мпозиторнууд, уран зураа...д, артистнууд. кинематогра...систнууд ханинартаа уран бэ... бэлэглэхэеэ ерэһэн бай... Совет засагай мүндэлжэ ... үедэ туркмен литература ... искусствын тогтонижологодо туһалһан ородой соёл культурын түлөөлэгшэдэй эхи табиһан һайн һайхан ёһо заншалнуудые тэдэнэр үргэлжэлүүлнэ.

Академическэ хореографическа «Березка» ансамбль, ССР Союзай камерна оркестр, Москвагай камерна хоор, ород арадай «Боян» гэжэ оркестр, зохёохы ажалтай бусад мэдээжэ коллективүүд болон гүйсэдхэгшэд хани барисаанай һайндэртэ уран бэлигээ харуулха юм. РСФСР-эй хэблэлнүүдэй номуудай, Россин уран зураашадай бүтээлнүүдэй выставкэнүүд дэлгээгдэбэ. Аха дүү республикын киностудинуудай эрхим фильмүүдэй фестиваль үнгэргэгдэнэ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛХЭ

Жэлэй дүүрэтэр оройдоол һара хахадһаа багахан үлүүтэй саг үлэбэ. Мал ажалай гол продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбые дүүргэхэ тэмсэлэй эгээл шиидхэхы, һүүлшын шата ороод байна гээшэ.

Энээхэн үе соо колхоз, совхозуудай болон бусад ажахынууд мяха, һү, үндэгэ, нооһо гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын тула хэзээ хэзээнэйхиһээ харюусалга ехэтэйгээр, хамаг арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлхэ ёһотой болоно.

Илангаяа мүнөө ноябриин 1-нэй мэдээгээр республикын районуудай гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэбые һаял 65 процентдэ хүргөөд байхада һанаа амар һуухын аргагүй. Тиихэдэ Хурамхаанай, Захааминай, Хойто-Байгалай, Бэшүүрэй, Баргажанай районууд гүрэндэ мяха худалдаха даабаряа оройдоол 56—60 процент дүүргээ.

Һүүлэй үнгэрһэн 15 хоногой туршада ажахынуудһаа бүхыдөө 5291 тонно мяхан гүрэндэ тушаагдажа, тэрэнь энээнэй урда тээхи 15 хоногойхиһоо зарим тэды ехэ байгаа. Гэбэшье энэ үшөөл бага гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула районууд үлэһэн 40 гаран хоног соо 20 һайса гара мянган тонно мяха бэлэдхэлэй пунктда оруулха гэхэ гү, али 15 хоног бүхэндэ адагынь 8—9 мянган тонно мяха тушааха ёһотой болоно. Энэмнай гол шухала зорилго.

Түбхын түрүүн үхэр малые һайнаар шахан таргалуулжа, шэгнүүр ехэтэй болгоод тушаабал, энэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна. Тэрэнэй ашаар ехэшье, тарганшье мяхан гүрэндэ худалдагдаха бшуу. Нэгэ иимэ жэшээ дурдая. Баунтын болон Прибайкалиин районуудай ажахынууд жэлэй эхинһээ хойшо тон адли тоотой үхэр мяханда тушаагаа. Гэбэшье Прибайкалиин район үхэр бүхэнөө 351 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэй болгожо тушааһанай ашаар нүгөөдэ районойхиһоо 100 тонноор ехэ мяха худалдаа. Тэрэшэлэн Захааминай, Хурамхаанай, Баргажанай районуудай зарим ажахынууд тус тустаа миил 308—313 килограмм шэгнүүртэй үхэрнүүдые, 32—33 килограмм шэгнүүр... хонидые тушаажа, өөһэд... гүрэндэшье бага бэшэ хохидол ушаруулна. Түсэбэйнь дүүргэлтэ урагшаа ябанагүй.

Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ мяханда тушаагдаха үхэр малаа заатагүй шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмэхэ хүдэлмэри колхоз, совхоз бүхэндэ һайнаар эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Республикын ажахынууд бүхыдэнь 120,3 мянган тонно һү гүрэндэ худалдажа, жэлэйнгээ түсэбые 87 процент дүүргэбэ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө 4 мянган тонноор ехэ һүн худалдагдаа. Энэ талаар Түнхэнэй, Хэжэнгын, Хорин, Хурамхаанай районууд амжалтатай ябана.

Гэхэтэй хамта энээгээр һанаагаа амарха үндэһэн баһал үгы. Юуб гэхэдэ, Яруунын, Баунтын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын районууд гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө һаял 65—80 процентдэ хүргөөд, илангаяа һүүлэй үнгэрһэн 15 хоногто һү тушаалгаяа эрид доошолуулаад байна.

Хэрбээ үнгэрһэн октябрь һарын түрүүшын 15 хоногто республикын ажахынууд 4103 тонно һү тоһоной заводуудта оруулаа һаа, хоёрдохи 15 хоногтонь 3992 тонно һү тушаагаа. Зэдын, Кабанскын, Сэлэнгын районуудай колхоз, совхозууд һү тушаалгаяа ехээр доошолуулаа. Жэшээнь, Кабанскын районой ажахынууд октябриин түрүүшын 15 хоногто 508 тонно һү бэлэдхэлэй пунктда оруулһан аад, удаадахи хахад һараданъ миил 454 тонно һү тушааба. Харин тиихэдэнь Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын, Хорин районууд энэ үе соо һү һааляа зарим тэды дээшэлүүлжэ, урда хахад һарынхиһаа ехэ һү худалдажа шадаа.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, үбэлжэлгын үедэ һү һаалиие эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал хандуулха, хүйтэнэй сагта үнеэдэй харууһа, тэжээлые, илангаяа һайнаар эмхидхэхэ, һаалишад, малшадай дунда социалис мүрысөө эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ тушаа бүхы хэрэгтэй юумэ үшөөл хэгдэнэгүй гээшэ.

Районууд болон шубуунай фабриканууд гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэй түсэбые 83 процент дүүргээ. Бүхыдөө 132.032 мянган үндэгэн тушаагдаа гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө миллион үлүүтэй үндэгэн олон худалдагдаа. Зэдын, Хорин, Загарайн районуудай шубуунай фабриканууд болон инкубаторно-үйлэдбэриин фабриканууд һайн үрэ дүнгүүдые түйланхай.

Колхоз, совхозууд бүхыдэнь 24.351 центнер хониной нооһо гүрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые 87 процентдэ хүргөөд байна. Энэнь үнгэрһэн жэлэйхиһээ 2 мянга үлүүтэй центнерээр бага болоно. Олонхи ажахынуудһаа хониной нооһон бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдажа үргэлжэлһөөр.

Мяха, һү болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбүүдые заатагүй дүүргэхын тула колхоз, совхозуудай, бусад ажахынуудай фермэ, гүүртэнүүдэй коллективүүд, мал ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ бии байһан арга боломжоёо гүйсэд элсүүлхэ хүсэ шадалаа улам эршэдхэн хүдэлхэ ёһотой.

Республикын ажахынуудай гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха жэлэй түсэбые хэр дүүргэжэ байһан тухай

1984 оной ноябриин 1-нэй мэдээгээр

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Районууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн	Нооһон
Ахын	95	90	—	78
Захааминай	80	89	—	94
Баунтын	76	73	—	—
Загарайн	71	91	221	92
Түнхэнэй	71	102	—	102
Хяагтын	70	87	—	96
Улаан-Үдын	69	80	82	93
Зэдын	68	90	91	84
Хэжэнгын	68	98	—	85
Мухар-Шэбэрэй	65	88	—	86
Яруунын	65	65	—	79
Прибайкалиин	64	89	—	—
Хориин	62	99	93	95
Сэлэнгын	62	79	—	80
Бэшүүрэй	60	88	—	95
Баргажанай	60	90	—	78
Кабанскын	58	88	—	—
Хойто-Байгалай	58	89	—	—
Хурамхаанай	56	99	—	87
Республика бүхыдөө	**65**	**81**	**83**	**87**

ДҮРБЭДЭХИ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБҮҮДЫЕ ДҮҮРЭН БЭЕЛҮҮЛХЭ

Арбан нэгэдэхи түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэл түгэсэхэ дүтэлбэ. Жэлэй эхиндэ социалис уялгануудые абаһан ажалша коллективүүд тэрэнээ дүүргэһэн тухайгаа һаядаа элидхэхэ байна бшуу. Олоной урда үгэһэн үгэеэ бэелүүлхэ гээшэ мүрысэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Энэ темэдэ —байгша оной түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ — республика дотор үнгэргэгдэдэг ээлжээтэ нэгэн нинтэ полит-үдэр зорюулагдаха байна. Энэ үдэр һүүлэй үеын политическэ шухала удха шанартай үйлэ хэрэгүүд —КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд болон тэдэнние дүүргэхэ зорилгонууд тухай, манай обществын мүнөөнэй хүгжэлтэ тухай, Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын хэлэһэн үгэ тухай ажалша коллектив бүхэнэй бодото хэрэгүүд болон байгша оной түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ арга боломжонууд ба нөөсэнүүдээ элсүүлхэ тухай тодорхой хөөрэлдөөнүүд болохо зэргэтэй. Полит-үдэр ноябриин 15-да үнгэргэгдэхэ.

Пропагандистнууд, агитаторнууд болон политинформаторнуудта, полит-үдэр үнгэргэлгэдэ хабаадаха бүхы хүнүүдтэ туһаламжа болгон, эдэ материалнуудые толилнобди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ дүрбэдэхи жэлэй түсэб, уялгануудые сүм дүүргэхээр социалис мүрысөөндэ оролсожо, горитойһон илалта туйлаһан Баргажанай районой Хилганын колхозой зуутан-хонишон Фаяс Каримович Мифтахов мүнөө үбэлжэлгэдөө түгэс бэлдэнхэй юм. Бүхыдөө 527 эхэ хони даажа абаад харуүһалжа байһан энэ нүхэрнай хонидойнгоо байра заһабарилжа дулаалхаһаа гадна үбһэ, һолоомо, зеленкоёо хүсэд хүрэхөөр газаагаа зөөжэ асарһан байха. Эдэ үдэрнүүдтэ бригадын хонишод хурьгадайнгаа байра дулаалжа, дезинфекци хэжэ, сагаадажа байнхай. Тобшолбол, түрүү бригадын коллектив ерэхэ жэлдэ абаһан уялгаяа, хараалһан түсэбөө сүм дүүргэхээр бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажалланад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Ф. К. Мифтахов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БАРИЛГЫН ЭРШЭ ШАНГАДХАХА

Арад зоной ажабайдалай материальна болон соелой хэмжээе улам дээшэлүүлхэ талаар партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ гэр байра барилга шухала һуури эзэлнэ. Манай республикада табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй туршада хамта дээрээ 1 миллион 49 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра бодхоогдоо. 1984 ондо 300 мянга гаран дүрбэлжэн метр байра үгтэхэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, үнгэржэ байгаа 4 жэл соо республикымнай 140 мянга гаран хүн байра байдалаа һайжаруулхань ха юм. Гэр байра барилгада комплексно ёһо гурим хэрэглэгдэнэ, тиихэдэнь хото городууднай, һуурин тосхонууднай болбосон түхэлтэй болоно, ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха эмхи зургаанууд баригдана. Улаан-Үдын Октябрьска районой дүшөөдтэхи кварталнуудта, Восточный поселогто, ЛВРЗ-гэй кварталнуудта комплексно барилганууд хэгдэнэ. Гусиноозёрск хотодо, Селенгинск, Шэнэ Бэрээн һууринууд мүн лэ комплексноор баригдана. Табан дабхар бүлэг гэрнүүдые оршон тойронхи байдалдань тааруулжа, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай, хэрэглэмжэ хангаха зургаануудтайгаар, һайн шанартайгаар бодхооһонойнгоо түлөө «Бурятгражданпроект» институт болон ЛВРЗ-гэй барилгын управлени РСФСР-эй Госстройн III шатын Дипломоор шагнагдаа.

Комплексно барилгын булюу һайн байбашье, Улаан-Үдын зарим шэнэ районууд олон жэлэй туршада худалдаа наймаанай, ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангалгын тон шухала хэрэгтэй эмхи зургаануудгүй байһаар. Имэрхүү байдал Эдир коммунарнуудай үйлсэдэ, Октябрьска районой 44-дэхи, 46-дахи микрорайонуудта тохёолдонхой.

Улаан-Үдын горгүйсэдком ашаглалгада тушаагдаагүй магазинуудтай, тушаажа абаха пунктнуудгүй гэрнүүдтэ зониие байрлуулха ёһогүй. Мүнөө үедэ 114-дэхи, 135-дахи серинүүдэй проектнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Эдэ проектнүүд урданайхиһаа үлүү һайн, байранууд соохи таһалгануудынь таарамжатай, кухнинуудайнь талмай үргэдхэгдэһэн, газаада талыень үзэмжэтэй гоё болгохо арга бии.

Буряад орэной хүдөө нютагуудта баригдаха үсөөн дабхар гэрнүүдэй проектнүүдые РСФСР-эй Госстрой һайшаагаа. Тэдэнэй заримань Ивалгада баригдаһан, тиимэрхүү гэрнүүдые барижа болохо гэһэн зүбшөөл үгтэнхэй. Ниитын болон үмсын гэрнүүдые хирпиисээр, модоор, арболидаар, томо панельнүүдээр бариха проектнүүд бии тэдэниие зүбөөр шэлэжэ абаха гээшэ мүн лэ шухала. Гэр байра барилгын улам үргэдхэхэдэ, тэрэниие индустриин аргаар шиидхэхэ эрилтэ табигдана. Саашадаа гэр байра томо панельнүүдээр ехэнхидээ баригдаха. Улаан-Үдын гэр байра барилгын комбинат мүнөө жэлдэ юһэн дабхар гэрнүүдые хабсаргажа эхилбэ, теэд түсэбөөр хараалһанаа дүүргэхэгүйнь, «Бурятцелинстрой» трестын түмэр-бетон зүйлнүүдые бүт... дэг завод проектын ёһоор жэлдээ 2... хоёр байратай гэр үгэхөөр шадал... теэд мүнөө жэлдэ түрүүшын 30 гэр хабсар... габа, гадна энэ завод һургуулинууд бо... лон хүүгэдэй саадуудые бариха матер... ал үгэхэ юм. Главбурятстройн бол... «Бурятцелинстрой» хүтэлбэрилэгш... эдэ предприятинуудые проектээр хар... лагдаһан хүсэндэнь түргэн саг соо хүр... хын тула оролдохол болоно.

Гэбэшье гэр байра барилгын ябаса һ... наа сэдьхэл зобооһоор. Барилгын олон... эмхинүүд байгша оной арбан һарын ту... шада түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй, ... байрануудай ашаглалгада тушаалгые ... дээр эмхидхээгүй байһаар. Зарим эмхину... зунай таарамжатай сагта барилгануу... үбэлдөө үргэлжэлүүлхээр бэлдээгүй. Аш... лалгада тушаагдаһаншье гэрнүүд олон... дутагдалтай байһаар, тэдэнһээ боложо ту... зонһоо гомдол олоор ороно. Ушар тиим... һээ «Правда» газетэдэ сентябриин 8-... толилогдоһон барилгашадай бригадирну... дай бэшэг, тэрээнтэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай баталан абаһан тогтоо... онсо удха шанартай. Барилганууд дээр... ажалай, мэргэжэлээ дээшэлүүлгын, ... лэдбэриин журам бэхижүүлгын, харюуса... га дээшэлүүлгын таарамжатай эрхэ ... хэсэл байгуулха гээшэн тон шухала, ... тал энээнһээ барилгын болзор шанары... дулдыдаха байна.

Барилгын ябасые түргэдхэхэ хэрэгт... арадай депутадуудай нютагай Соведу... саг үргэлжын анхаралда байлгаха ёһото... энээн тухай КПСС-эй ЦК-гай апрели... (1984 он) Пленум үшөө дахин тэмдэгл... һэн.

Түсэблэлгэшье гурилшуулагдахаар б... лоо. Хоёр жэлэй хүдэлмэри түсэблэ... болохо хэрэгтэй, энэнь захигшадай, про... ект зохёогшодой, подрядчигуудай харю... салга дээшэлүүлхэ, объектнүүдые саг бо... зортонь тушааха арга олгохо. Тушаа... абадаг гүрэнэй комиссинуудай хүдэлмэр... һөө олон юумэ дулдыдадаг, тэдэнэр ... тагдалнуудтай барилга тушаажа абх... ёһогүй, гүрэнэй журам эрид шанга... сахиха уялгатай.

1985 ондо, саашадаа 1990 он болото... республика дотор гэр байра барилга... нилээд ехэ зөөри һомологдохоор хар... лагдана. Сэлэнгын холимог тэжээлэй, ... тидай заводуудай, Озёрно ГОК-ой, 2-до... ТЭЦ-эй, «Бурятфермаш» нэгэдэлэй, «Элек... тромашина» заводой поселогууд бариг... ха. Хүдөөгэй ажалшадта зорюулжа, г... байра, социально-соёлой ажаһуудала... объектнүүд олоор бодхоогдохо. Хүдө... нютагуудта буусануд шэнжэтэй гэр ба... ранууд олошорхо.

Эдэ ехэ түсэб зорилгонуудые бэелүү... хын түлөө барилгануудые комплексно... эрхилхэ шухала гээд үшөө дахин тэмдэг... лэлтэй.

Е. ТАРАСЮК,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо.

ЭКОНОМИЧЕСКА ТУРШАЛГЫН ЭРХЭ БАЙДАЛДА

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ Улаан-Үдын «Электромашина» заводой коллективэй урда тон харюусалгатай зорилгонууд табигдаа һэн. Энэмнай ганса түсэбтэ даабаринуудай нёдондонойхиһоо ехээр үгтэһэнһөө бэшэ, харин экономическа туршалгын эрхэ байдалда үйлэдбэриие нарижуулан һайжаруулгын асуудалнуудые урагшатай бэелүүлхэ талаар партийна ехэ харюусалга даалгагдаһан байгаа. Предприятиин ажал ябуулгые түсэблэлгын, урмашуулгын шэнэ онол аргануудые бэдэрэн олохо гээшэ туршалгын гол зорилго мүн болоо.

Экономическа ёһоной үүсхэл дурадхалнуудые олошоруулхэда тааруу эрхэ байдал байгуулха, үйлэдбэриие томодхон хүгжөөхэдөө, эмхидхэлэй хүдэлмэриин түхэл шэнжые хубилгаха хэрэгтэй байгаа. Тиимэһээл социально-экономическа онол аргануудые хэрэглэн, үйлэдбэриие хүтэлбэрилхын тула бэлэдхэлэй һайса ябуулагдаһаниинь ойлгосотой. Илангаяа бүхы коллективэй ажалай ниитэ үрэ дүн туйлахын түлөө хүдэлмэришэн бүхэнэй оролдохо шухала байгаа. Продукци үйлэдбэрилхэ хэлсээтэ уялгануудай 100 процент заатагүй бэелүүлэгдээ һаань, үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ мүнгэ зөөриин хэмжээнэй доошолуулагдаа һаань, хүдэлмэришэн бүхэн урмашуулагдаха зэргэтэй гэжэ коллективэй гэшүүдтэ тайлбарилан ойлгуулнабди.

Заводой түсэблэлгын системэ анхан орёо байһанаа мүнөө тодорхой болгогдоо. Бүхы цехүүд болон заводой гол албанууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, товарна продукциин гаргашые нэгэ түхэригөөр доошолуулха гэһэн ниитэ уялгаяа бэелүүлнэ. Түсэблэлгэдэ хубилалтануудай оруулагдахада, заводой подразделени бүхэниие урмашуулгын гуримые һэлгэхээр эрилтэ табигдаа. Бүхы ажалай үрэ дүндэ оруулагдаһан хубитаһаа урмашуулгын хэмжээнэй сэхэ дулдыдахань ойлгосотой ааб даа.

Үйлэдбэриие томодхон хүгжөөхэдэ, эршэ дэлисыень үргэдхэхэдэ, коллективэй гэшүүдэй зохёохы ёһоной эдэбхи үүсхэл эрид дээшэлээ гэжэ тобшологдоо. Экономическа туршалгын эрхэ байдалда ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа шэнэ, аша үрэ ехэтэй техникэ хэрэглэлгэһээ сэхэ дулдыдадаг. Энээнэй ашаар 003 түхэлэй электродвигательнүүдые гаргахаяа болижо, орондонь 4 А түхэлэй шэнэ, хүсэ ехэтэй электродвигательнүүдые үйлэдбэрилдэг болообди. Иигэжэ шэнэ түхэлэй продукци гаргаһанһаа боложо, 1984 ондо 3060 түхэригэй хэмжээнэй арадай ажахын ашаг үрэ абтаа, заводтомнай 665 мянган түхэригэй олзо орошо ороо, экономическа урмашуулгада хэрэгтэй мүнгэн 279 мянган түхэригөөр дээшэлүүлэгдээ. Гэхэ зуураа үйлэдбэридэ гаргашалагдадаг мүнгэ зөөриин хэмжээн доошолуулагдаа. Энэ шэглэлээр абтапан удаадахи хэмжээн гэхэдэ, байгша оной гурбадахи кварталай эхинһээ АИ түхэлэй электродвигательнүүдые ашаглажа эхилээбди. Эдэниие үйлэдбэрилхэдэ, түмэр түдэгэ багаар гаргашалагдадаг, оньһожоруулга үндэр хэмжээндэ таоигданхай юм. Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, заводой коллективэй холын хараата түсэбүүд тодорхойлогдоһон байна.

Заводой техническэ зэр зэмсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн тодхохо, ажалай эмхидхэлэй ба урмашуулгын гурим нарижуулан һайжаруулха, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай ба социальна эдэбхиие дээшэлүүлхэ — энэл даа заводой партийна организациин политическэ хүдэлмэриин гол шэглэлнүүд.

Байгша оной үнгэрһэн юһэн һарын хүдэлмэриин дүнгүүдые харахадамнай, экономическа туршалгын булюу һайн талань элирээдхинэ. Хэрэглэгшэдтэ продукци хүргэхэ талаар баталагдаһан уялганууд 100 процент дүүргэгдээ. Продукци худалдалгын хэмжээн 12,8 процентээр, нормативно-сэбэр продукци үйлэдбэрилгэ 10,5 процентээр дээшэлээ, ажаһуудалай хэрэглэмжын эд товарнууд 14,3 процент ехээр гаргагдадаг болоо. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэ 14,3 процент, салин хүлһэнэй хэмжээн дунда зэргээр 8,4 процент ургаһан байна. Тиихэдэ товарна продукциин түхэриг бүхэндэ гаргашанууд 8,2 процентээр доошолуулагдаа.

Гол баримтануудай нэгэн гэхэдэ, түсэбһөө гадуур нэгэ миллионһоо дээшэ олзо орошо оруулагдаа, материальна урмашуулгада хэрэглэгдэдэг фонднууд 1,5 дахинаар дээшэлээ. Түрүү коллективүүдые нэрлэмээр. Социалис мүрысөөндэ илагша 10-дахи цех (начальнигынь А. П. Рымарев), хоёрдохи цехэй намоточно участогай коллектив (мастерынь В. М. Меркулов), Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Г. А. Глушевскаягай хүтэлбэрилдэг энэл цехэй нүгөө участогай коллективүүд шалгарна. Экономическа ашаг үрые дээшэлүүлгын арга боломжонууд заводто үшөөл һайса хэрэглэгдэнэгүй. Хамтын подрядай гуримаар хүдэлэлгэ гүйсэд нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Мүнөө үедэ бүхы хүдэлмэришэдэй 46 процентнь оригадна подрядай гуримаар хүдэлнэ. Гэбэшье экономическа туршалгын эрхэ байдалда энэ талаар урагшатай алхамууд хэгдэжэ эхилэнхэй. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин эхин шатаһаа хэрэглэгшэдтэ продукци ашаха хаһа хүрэтэр хүдэлдэг комплексно томо бригаданууд тодоронхой юм.

Бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада һаад ушарһаар. Тусхай мэргэжэлтэд дуталдана бшуу. Булад шудхалгын цехтэ кадрнууд дуталдана, ажалай эмхидхэл һуладана. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, шиидхэхэ асуудалнууд, бэелүүлхэ зорилгонууд үшөөл ехэ, Үйлэдбэриин нэгэ жэгдэ ябасые хангахын, продукциин шанарые һайжаруулхын тула заводой коллектив мүнөөдэр эршээ шангадханхай. Экономическа туршалгын арга боломжонуудые элирүүлхэ бэдэрэлгэнүүд хэгдэнэ.

В. ГАЛИН.
Улаан-Үдын «Электромашина» заводой директор.

ЗОРИЛГОНУУДНАЙ ЕХЭ

Мүнөө үедэ республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он), октябриин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн тэмсэнэ.

Хяагтын, Ярууна, Загарайн, Хурамхаанай, Прибайкалиин, Сэлэнгын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын районуудай ажахынууд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнхэй.

Республикын ажахынууд гүрэндэ овощ худалдаха түсэбөө 121 процент, хартаабха — 113 процент дүүргээ. Энэ хэрэгтэ Кабанскын, Хурамхаанай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Хойто-Байгалай, Хориин районуудай хартаабхашад болон овощ ургуулагшад хубитаяа ехээр оруулһан байха юм.

Ургаса хуряалгын үедэ эмхитэйгээр хүдэлжэ, ажалай үндэр амжалтануудые туйлаһан коллективүүд олон. Хяагтын районой «Родина» колхозэй таряашад 5250 гектар газарһаа дунда зэргээр гектар бүриһөө 16 центнер ороoһо таряа суглуулаа. Энэл колхозой А. П. Веревкиной хүтэлбэрилдэг хартаабхашадай звеногойхид 140 гектар дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүриһөө 95 центнер «хоердохи хилээмэнэй» ургаса, Г. Г. Дампиловай хүтэлбэрилдэг кукурузашадай звеногойхид 180 гектарта дунда зэргээр 205 центнер ногоон набша хуряажа шадаһан байха юм.

Баргажанай районой Хилганын колхозойхид гектар бүриин 18 центнер ороoһо таряа сохижо, хамта дээрээ 55 мянган центнер ургаса суглуулаа. Мүн энэ районой Уланай колхозой В. А. Цыденовэй хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхид 2630 гектар тарялаанһаа дунда зэргээр 19,7 центнер ороoһо таряа хуряаһан байна. Эдэ ажахынууд таряанай һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ хаажа абаа.

Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой Т. И. Шубинагай хүтэлбэрилдэг овощ ургуулагшадай звеногой гэшүүд гектар бүриһөө 191 центнер овощ, тус ажахын куузику ургуулагшадай Ц-Х. Ц. Мухуевагай звеногойхид 30 гектар талмайһаа дунда зэргээр гектар бүхэнһөө 6620 центнер куузику хуряажа абаһан алдартай.

Республикымнай ажахынуудта 1984—1985 онуудай үбэлжэлгын үедэ 750 мянган условно толгой мал ондо оруулагдаха юм, энэнь нёдондохи жэлэйхидэ оробол, 37,8 мянгаар ехэ болоно. Энэ жэлдэ ниитын адууһа малда 391,3 мянган тонно үбһэн, 198,1 мянган тонно сенаж, 689,4 мянган тонно силос, 47,5 мянган тонно ногооной витаминтай гурил бэлэдхэгдээ юм. Условно нэгэ толгой бүхэндэ 7,1 центнер тэжээлэй единицын тооной тэжээл хүртэнэ. Энэ тон бага. Баунтын, Яруунын, Захааминай, Ахын районуудта тэжээл багаар бэлэдхэгдэнхэй. Тиимэһээ бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ нэмэлтэ хэмжээнүүд абтаха ёһотой. Гадна бии байгаа тэжээлээ һайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа малдаа үгэхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилго. Хамта дээрээ республикымнай ажахынуудта тэжээлэй 510 цех, кухни хүдэлгэгдэхэ ёһотой юм. Теэд энэ үедэ 478-ниинь хүдэлгэгдэнэ. Түнхэнэй, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Захааминай районуудта олон цехүүдэй хүдэлгэгдөөгүй дээрэһээ һаамхай үнеэдэй ашаг шэмэ доошолһон байха юм.

Иимэнүүд ушарнуудые түргэн усадхахын тула зохихо хэмжээнүүд саг болзор соонь абтаха зэргэтэй. Эхилээд байһан үбэлжэлгын үедэ 220 мянган тонно малай тэжээл буйлуулагдахаар, гаргашалагдаха һолоомоной 85 процентнь, талха таряанай зүйлэй 75 процентнь эһээгдэжэ үгтэхөөр хараалагдана. Тиимэһээ тэжээл буйлуулгада 6.7 мянган тонно элдэб нэмэлтэ зүйлнүүд хэрэглэгдэхэ, 1600 гаран агрегат болон оньһон түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэхэ юм. Тоһоной дүрбэн заводто тугал, хурьгадта уулгаха һүн буйлуулан бэлдэгдэхэ ёһотой.

Байгша оной дүүрэтэр республикымнай колхоз, совхозуудта 4830 толгой эбэртэ бодо малай 19 байрын, 43500 хони байлгаха 54 далай, 2240 гахайн багтаамжатай 5 байрын барилга түгэсхэгдэжэ, ашаглалгада үгтэхэ юм. Олонхи районуудай ажахынуудай малай үбэлжэлгэдэ муу бэшээр бэлдэһэн һаа, Хориин, Хэжэнгын, Захааминай районуудай совхозуудта үбэлжэлгэдэ бэлдэлгэ үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө үедэ иимэ ушартай эбсэхээр бэшэ. Дурсагдаһан районуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табигдаха ёһотой.

1984—1985 онуудай малай үбэлжэлгын үедэ республикымнай ажахынуудта 40,9 мянган тонно мяха, 97,6 мянган тонно сагаан эдеэ, 116,0 миллион үндэгэн үйлэдбэрилэгдэжэ, гүрэндэ 40,8 мянган тонно мяха, 75,9 мянган тонно һүн, 100,9 миллион үндэгэн худалдагдахаар хараалагдана. Энэл үедэ 91,3 мянган тугал, 700 мянган хурьган, 116 мянган поршоонхо, 8,3 мянган унаган абтаха юм.

Эдэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүдөөгэй ажалшан бүхэнэй хүсэ шадалые элсүүлжэ, ажал хүдэлмэреэ улам эршэтэйгээр эмхидхэхэ болонобди. Иимэ эрилтэнүүд КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд соо табигдана гээшэ.

Н. НАЙДАНОВ,
Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министр.

АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ҺАЙНААР ХАНГАХА

Совет хүн зоной ажаһуудалай хэмжээе эрид дээшэлүүлгэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол зорилто гэжэ КПСС-эй XXVI съезд тодорхойлоо һэн. Энэ үрэ дүн хадаа үргэн ниитэ хүн зониие худалдаа наймаанай зүйлнүүдээр, мүн тэдэнэй ажаһуудалай эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангалгатай таһаршагүй холбоотой гэжэ бидэ һайн ойлгонооди. Тон шухала энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эмхинүүдэй, ажаһуудалай эрилтэ хангалгын албанай үүргэ илангаяа ехэ гээшэ. Юуб гэхэдэ, арад зондо зорюулагдадаг бүхы материальна ашаг үрын 90 гаран процентнь имагтал худалдаа наймаанай, хангалгын албанай туһаламжаар зэдэдээ олоно.

Республика доторнай гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай эрьесэ жэлһээ жэлдэ ургана. Тиин 1983 ондо эд бараанай эрьесэ 1 миллиард 300 миллион түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али нэгэ хүн дээрэ абажа хараа һаа, 1156 түхэриг болоо. Харин арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэл соо эд бараанай эрьесэ 13,5 процентээр ургаһан байна. Мүнөө республика доторнай худалдаа наймаанай 3000 шахуу, тиихэдэ ниитын эдеэ хоолой 1211 предприяти тоологдоно.

Байгша оной 10 һарын туршада гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эмхинүүд эд бараанайнгаа эрьесын түсэб 100 процент дүүргэжэ шадаа. Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд мүн лэ эд бараанайнгаа эрьесын түсэб сүм бэелүүлхэһээ гадна, өөрынгөө үйлэдбэрилдэг продукци гаргаха түсэбөө дүүргэжэ амжаа. Тиихэдэ ехэнхи ОРС-нууд ба тусхайтаар оньһожоруулагдаһан эмхинүүд, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ниитын эдеэ хоолой управлени баһал эд бараанайнгаа эрьесые саг болзор соонь бэелүүлээ.

Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, эд бараанай эрьесын ургалта 4,3 процентдэ хүргэгдөө. Тиигэбэшье түсэбэй дүүргэлтэ шахардуу эрхэ байдалда бэелүүлэгдэнэ гээд тэмдэглэлтэй. Худалдаа наймаа эрхилдэг республикымнай диилэнхи эмхинүүд эд бараанай эрьесын юрэнхы түсэб дүүргээгүй. Октябрь һара соо гээгдэлэйнь хэмжээн 4,9 миллион түхэригтэ хүрөө.

Арад зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараанай эрилтын ёһоор абтадаггүй байһан ушарһаа, мүн тиихэдэ худалдаа наймаанай эмхинүүдэй ажал хүдэлмэреэ шадамараар эмхидхэжэ, ашаг үрэтэй болгоогүйһөө дулдыдажа, түсэбэй дүүргэлтэ һаатаа гээшэ ааб даа.

Республикын Худалдаа наймаанай министерство, Буркоопсоюзай правлени, Ниитын эдеэ хоолой управлени худалдаа наймаанай эмхинүүдые хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилгэ өхэтэйгээр хандаха, хүн зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараанай магазинуудта бии, үгыень хинаха зэргэтэй. Гадна худалдаа наймаанай предприятинуудай, столовонуудай хүдэлмэриин эмхидхэл һайжаруулха, тэндэ түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэ зорилгоор таарамжатай хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдые дүй дүршэл, шадабаряар түгэс мэргэжэлтэдээр болон кадрнуудаар хангаха хэрэгые анхаралһаа алдажа болохогүй. Тиигэжэ худалдаа наймаанай материально-техническэ баазые һайжаруулха асуудал тон шухала гэжэ эндэ тэмдэглэлтэй. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдэ хотодо юрэнхыдөө 10 мянган дүрбэлжэн метр хушалтатай талмайтай нэгэдэмэл оптово складуудай барилгые хурдадхаха саг тулажа ерэнхэй. Юуб гэхэдэ, мүнөө бии байгаа баазанууд жэлһээ жэлдэ үргэдэжэ эхилһэн эд бараанай урагхалые багтаахаяа болинхои ха юм.

Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой материально-техническэ баазые 11-дэхи табан жэлэй хугасаа соо һайжаруулха тухай КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлэгдэнэгүй. Буркоопсоюзай системэдэ 1986 он болотор 45 магазин шэнээр баригдажа ашаглагдаха һаа, гурбан жэл соо ойроодоол 13-ниинь хүдэлжэ эхилээ. Арадай депутадуудай Бэшүүрэй, Баунтын, Түнхэнэй, Хориин ба Прибайкалиин районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд энэ хэрэгтэ анхарал багатайгаар хандана гээд һануулалтай.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга эдэ жэлнүүдтэ республика доторнай нилээд хүгжөөгдөө. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй туршада энэ албанай хүн зондо үзүүлдэг туһаламжын хэмжээн 16 процентээр дээшэлээ. Мүнөө үедэ республикын хүн бүхэн дээрэ абажа харахада, 22 түхэриг 20 мүнгэнэй хэмжээтэй ажаһуудалайнь эрилтэ хангагдана.

1984 оной 10 һарын туршада 21,6 миллион түхэригэй сэнтэй хүн зоной эрилтэнүүдые хангаха хүдэлмэри хэгдээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһээ 6 процентээр дээшэлһэн байна.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг министерство түсэбтэ даабаряа сүм дүүргээ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хүн зоной эрилтэнүүдые хангалгын хэмжээн 7,3 процентээр дээшэлээ. Хэды тиигэбэшье, юрэнхы дээрээ арад зоноймнай ажаһуудалай хурдан түргэнөөр ургажа байгаа эрилтэнүүд һанаһанда хүрэхөөр үшөөл хангагдаһа(гүй) гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, байгша оной ... һарын туршада хүн зоной ажаһуудалай талаар хангалг... түсэб юрэнхы дээрээ респуб... лика дотор ойроодоол 94 про... центээр бэелүүлэгдээ. Энэ ... лаар түсэбөө дүүргээгүй ... бан зургаануудай тоодо ... байрын-коммунальна ажах... министерство, агнуури-олзоб... рилгын ажахын управлени, «Бурятавтотранс» нэгэдэл бо... лон бусад ороно.

Республикын Министрнүүд... Совет һаяхана зарим минис... терствэнүүд болон албан зур... гаануудай хүн зоной ажаһуу... далай эрилтэ хангалгын тала... түсэбөө бирагүйгөөр дүүргэ... гэжэ тэмдэглээд, энэ асууд... лаар тусхай тогтоол батал... абаа юм.

Тэрэшэлэн ажаһуудалай эрил... тэ хангадаг албанай матери... ально-техническэ бааза хүг... жөөхэ хэрэгэй тон шухала ... ха шанартайе ёһотоор сэдх... дэггүй ушар нэгэтэ бэшэ уз... дэнэ. Республикымнай эгээ... томонууд предприятинууд бо... лохо Тимлюйн цементнэ за... вод, Сэлэнгын ЦКК, Зүүн С... бириин түмэр замай отдел... ни, Улаан-Үдын прибор бүтээ... гын нэгэдэл, Зэдын вольфрам... молибденэй комбинат ажа... һуудалай эрилтэ хангаха бай... шангуудые бариха талаар т... сэбөө бэелүүлээгүй юм. Тии... хэдэ республикын 26 колхо... болон совхозой түбүүдтэ ажа... һуудалай эрилтэ хангалгын ... банай комплексно тушаан аба... даг пунктнуудшье гэжэ бай... хагүй. Бии байгаа пунктну... дынь телефонгүй юм. Эдэ бү... хы асуудалнууд арадай деп... тадуудай городской, районой болон поселково Соведүүдэй анхаралһаа алдагдаха ёһогү...

Ажаһуудалай эрилтэ ханга... даг албанай хүдэлмэридэ гол ... шухалань шанар ба захилну... дые дүүргэлгын саг болзорые ... хороолго мүн гэжэ мартаха ... ёһогүйбди. Энэ албанай хүдэл... мэрилэгшэд хүн бүхэндэ на... гай илдамаар, анхаралтайгаар ... хандаха ёһотой гэжэ үшөө да... хин һануулая.

Худалдаа наймаанай эмхи... нүүдэй болон ажаһуудалай ... эрилтэ хангадаг албанай хү... дэлмэрилэгшэд байгша оной ... арбан һарын түсэбэй дүүргэл... тын дүнгүүдһээ зүб тобшолол ... хэжэ, 1984 оной, 11-дэхи та... бан жэлэй түсэбүүдые бүхы... дэнь бэелүүлхэ хэрэгые хан... гахын тула ашаг үрэтэй хэм... жээнүүдые хараалан абаж... хүдэлмэрилэгшэдөө шэнэ ам... жалтануудта зоригжуулха уял... гатай.

С. БУЛДАЕВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо.

ТРАНСПОРТ—АЖАМИДАРАЛАЙ ҺУДАЛ

Арадай ажахын үргэн ехэ комплекс дотор транспорт онсо шухала үүргэ дүүргэдэг. Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэдэ транспортын саашадаа хүгжэлтэ шиидхэхы нүлөө үзүүлхэ байна. Эдэ холын хараата зорилгонуудые бэелүүлэн, манай республикын транспортын һалбари бүхэниие үндэр бүтээсэтэйгээр ажалладаг болгохо, пассажирнуудые болон арадай ажахын ашаа зөөлгые улам нарижуулха асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулагдана.

70-80-дахи онуудта зүүн зүгэй хизаар нютагуудай экономическа хүсэ шадалые эрид түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн партиин хараалһан зорилго Байгал-Амарай түмэр замые тон богони болзорто барижа дүүргэхэ эрилтэ табиһан байха юм. Манай республикын хойто захаар урдань хүнэй ябаагүй тайгада түмэр харгы татагдажа, 1984 оной октябрь һарада поезднууд үргэлжэдэнь ябадаг болоо гэжэ мүнөө сэдьхэлээ ханан тэмдэглэхэ байнабди.

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделенидэ, «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ, тэрэшэлэн авиапредприятида, гол мүрэнэй портдо, авто-харгын захиргаануудта болон транспортын бусад предприятинуудта пассажирнуудые болон арадай ажахын ашаа зөөлгын хэмжээе ехэ болгохо, транспорт ашаглалгаяа һайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Һүүлэй үедэ Тальцы станци шэнэлэн һэльбэгдээ, Улаан-Үдэдэ мүнөө үе сагай эрилтэ хангамаар аэровокзал, ниидэлгэ-буулгын полоса, пассажирнуудые зөөхэ автотранспортна шэнэ предприяти, Сэлэнгэ дээгүүр шэнэ хүүргэ болон бусад объектнүүд ашаглалгада үгтөө.

Транспортын гол һалбаринуудай саашадаа хүгжэһэниие иимэ тоо баримтанууд гэршэлнэ: жэлэй туршада түмэр замаар 13 миллион тонно, автотранспортаар 10 миллион тонно ашаан зөөгдэһэн байха юм.

Республикымнай транспортын эгээл залуу һалбари — авиационно транспорт бүришье түргэнөөр һалбаран хүгжэнэ. Жэшээнь, һүүлэй 20 жэлэй туршада пассажирнуудые зөөлгэ 17 дахин, ашаа зөөлгэ 64 дахин ургаһан байна.

Гэбэшье республикын транспортын гол һалбаринуудтахи байдалые наринаар шэнжэлэн харахада, хойшолуулангүй шиидхэхэ асуудалнууд үсөөн бэшэ гэжэ мэдэрхэ болонобди.

Хойто Байгалай түмэр замшад ашаа ашаха, буулгаха талаар гээгдэлдэ орохоёо һанана. Улаан-Үдын отделенидэ поезднуудай ябасын график эбдэгдэнэ, вагонууд саг болзортоо эрьенэгүй, тепловозууд сүүдхын дунда зэргын гүйдэлөөр хараалһанһаа доошо байдалтай, электровозуудай бүтээсэнь һанаанда хүрэнэгүй. Олонхи авто-ажахынууд нэгэ халаанда хүдэлнэ, амаралтын үдэрнүүдтэ ашаан зөөгдэнэгүй. Автомобильнууд юундэ иимэ ашаг үрэ багатайгаар ашаглагданаб гэхэдэ, авто ажахынууд жэжэнүүд, тээхэ-буулгаха хүдэлмэри оньһожоруулагданагүй, хиналтын-диспетчерскэ албан түргэн хүгжэнэгүй, контейнернүүд хэрэглэгдэнэгүй.

Ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэриие оньһожоруулха, ашаглан-буулгалган дээрэ автомобильнуудай хэмһээ ехэ саг соо һэатаһанайнь түлөө хэрэглэгшэдые материальна харюусалгада хабаадуулха, «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ ашаа ашажа-ябуулха хүдэлмэри оньһожоруулхын тула тусхай албан байгуулха шухала.

«Пассажирнуудые хангаха талаар транспортын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай һаяхан баталан абаһан тогтоол манай һалбарида элсүүлхы хүсэтэй, шухала документ мүн гээшэ. Республикын транспортын хүдэлмэрилэгшэд энэ шиидхэбэриие дүүргэхын тула тусхай комплексно түсэб хараалжа, пассажирнуудые зөөлгын мүнөөдэрэй эрилтэнүүдые хангаха уялгатай.

Ерэхэеэ байгаа 1985 ондо болон арбан хоёрдохи табан жэлдэ транспортнигуудай үмэнэ бүришье үргэн ехэ, орёо зорилгонууд табигдана. Ганса Байгал-Амарай түмэр замай саг үргэлжын ашаглалгада гүйсэд дүүрэнээр үгтэхын тула үшөө 1 миллиард гаран түхэриг гаргашалагдаха байна. Улаан-Үдын түмэр замай отделениинхид жэл бүри 6 миллион гаран түхэригэй капитальна барилга хэжэ, түргэн ургажа байгаа эрилтэнүүдгэ харюусахаар болохо юм. Улаан-Үдэ—Наушки түмэр зам, олон станци, вокзалнууд (тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын вокзал оролсоно) һэльбэн шэнэлэгдэхэ.

Уһанай транспортаар зөөлгэ улам ургаха, тиимэһээ Улаан-Үдын, Баргажанай Адагай портнуудые һэльбэн шэнэлэлгые дүүргэжэ байнабди. Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө республикын транспортнигууд оролдохол байха.

В. УЛАНОВ,
КПСС-эй обкомой транспортын болон хэлхээ холбооной таһагые даагша.

ТОО, БАРИМТАНУУД

● 1984 оной юһэн һарын дүнгүүдээр оронои промышленность продукци худалдалгын түсэбые бүхыдэнь бэелүүлээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, продукци үйлэдбэрилгын ургалта 4,1 процентдэ хүрөө.

● Ажалай бүтээсэ 3,7 процентээр дээшэлээ.

● 1984 оной юһэн һарын туршада продукциин шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ иимэ болоо: электрын элшэ хүсэ — 1086 миллиард киловатт-часта, мүн шулуу нүүрһэн—535, булад—116, минеральна үтэгжүүлгэ—23,1 миллион тоннодо хүргэгдөө.

Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгын түсэб дүүргэгдээ. 1984 оной январь-сентябрь һаралуудта промышленна предприятинуудта 6 мянган оньһожоруулагдамал болон автомат-лини хабсаргагдаа, комплексноор оньһожоруулагдаһан 3,5 мянган участок, бригада болон цехүүд байгуулагдаа.

● 1984 оной юһэн һарын туршада республикын промышленна предприятинууд продукци худалдаха түсэбөө 100,5 процент, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын түсэбөө 100,8 процент бэелүүлһэн байна.

● Түсэбһөө гадуур 7 миллион түхэригэй промышленнэ продукци гаргагдаа.

● «Электромашина» завод, Зэдын комбинат, Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинат, авиазавод, «Байкалрыбпром» нэгэдэл илангаяа һайн амжалта туйлаа.

● Үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргалга дээшэлээ.

● Республика дотор продукциин шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ иимэ: электрын элшэ хүсэ—3,5 миллиард киловатт-час, шулуу нүүрһэ—2,5 миллион тонно, цемент—481,8 мянган тонно, мяхан—21,4, һүнэй продукци—61,3 мянган тоннодо хүргэгдөө.

● Дулаа, электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгын, шулуу нүүрһэ малтан абалгын, электродвигательнүүдые бүтээн гаргалгын, мал ажалай, малай тэжээл буйлуулдаг машинануудые бүтээлгын, модо зоолгын түсэбүүд үлүүлэгдээ.

● 1984 оной январь-сентябрь һаралуудта эрдэм техникын 50 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ЗАЛУУ ХАЛААНДА—ОНСО АНХАРАЛ

ёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой арбадахи ум һаяхан болобо.

эроссин театральна бүлгэмэй Буряадай отделениин түүлэгшэ, РСФСР-эй арадай артист Д. Ц. ДАШИЕВ «Комолые партиин зүгһөө хүтэлбэрилгые саашадань һайжата, коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ тэрэнэй үүргэ дээлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой үндэһөөр республикын театрнуудай болон соёлой эмхи зургаануудай зохёохы ажалтай залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулха, профсоюзай организацинуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тухай дэл хээ.

ЁОХЫ АЖАЛТАЙ ЗАЛУУШУУЛАЙ дунда хүдэлябуулха асуудал ресын Соёлой министерст- Бүхэроссин театральна эй Буряадай отделениин, ууд болон филармопартийна, профсоюзай, ёлой организацинуудай харалда хододоо табигюм. Ажал ябуулхадаа КПСС-эй ЦК-гай «Зоажалтай залуушуулай хүдэлмэри ябуулха ту- «Комсомолые партиин хүтэлбэрилгые саашаһайжаруулха, залуушуукоммунис ёһоор хүмүүтэрэнэй үүргэ дээтухай» тогтоолнуудйдэһэлдэг байна гэжэ тэмдэглэбэ. ёохы ажалтай залуушууүүдалнууд, тэдэнэй эрилэрэлэмжэнүүд ходо ходо дэгдэдэг, залуу халаанүдэлмэри ябуулхадань ууд болон филармониһаламжа узүүлэгдэдэг Тэдэнние үүсхэл эдэбхихүмүүжүүлхэ, ниитын ябуулгада залуушуулые хабаадуулха гээшэ орилгомнай болоно. Маэатрнууд болон филарзалуу артистнууд ресаһангаа ниитэ-политичеажабайдалай гайхамшагта хэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр адаг.

ьрально-соёлой эмхи ануудай залуу хүдэлмэдые үзэл сурталай-поческэ талаарнь хүмүүжүүлэ анхарал хандуулагдаэдэ партийно-комсомоһуралсалда, городой зохүдэлмэрилэгшэдэй теоеская семинарта хабаадамэргэжэлээ дээшэлүүлдэг театрнуудта мэргэжэдээшэлүүлхэ һуралсал үнэдэг. Һурган хүмүүжүүлмэргэжэл дээшэлүүлһуралсалай гол хэмжээ болоно. Жэшээнь, жэл хабартаа оперно театрта зохёохы ажалтай залуушуулай фестивальнууд үнгэргэгдэдэг. «Россин залуу дуушад, хатаршад» гэһэн бүхэроссин түрүүшын фестиваль гурбан жэлэй урда тээ манай театрта болоо һэн. Оронойнай 13 оперно театрай бэлигтэй бэрхэ дуушад, баледэй залуу артистнууд эндэ суглараһан байгаа. Иимэ хэмжээ ябуулгануудай удха шанар айхабтар ехэ.

Зохёохы ажалтай залуушуул промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ, хүдөө нютагуудай ажалшадта, БАМ-ай барилгашадта, дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай багшанарта, студентнэртэ шефскэ туһа хүргэдэг, тэдэнэртэй уулзалгануудые үнгэргэдэг байна. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай, гүрэнэй ород драмын театрай, филармониин коллективүүд энэ талаар иланхаяа ехэ ажал ябуулна гэжэ элидхэлшэ саашадаа хэлэбэ.

Бэлигтэй артистическэ залуушуулые, шэлэжэ олохо, һургаха ба хүмүүжүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһанай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ манай филармонидо «Сэлэнгэ» гэжэ буряад эстрадна коллектив эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Совет дуунуудые гүйсэдхэхэ талаар һаяхан дүүрэһэн «Сочи-84» гэжэ бүхэроссин конкурсдо Андрей Чимитдоржиев хабаадахадаа, дипломант болобо. Тус коллективэй эстрадно-инструментальна бүлэг мүн лэ эндэ диплоомоор шагнагдаа.

С. В. Образцовой хүтэлбэри доро хүдэлдэг Гүрэнэй кукольна түбэй академическэ театрай түлөөлэгшэд һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай кукольна театрта хэдэ дахин ерэжэ, зохёохы ажал ябуулгатайнь гүнзэгыгөөр танилсаһан, лекцинүүдые уншаһан, режиссурын талаар, мүн актернуудта, уран зураашадта бодото туһаламжа үзүүлһэн байгаа. Тэрэнэй режиссернууд түбэй театрта ошожо, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Кукольна театр нютагай драматургнуудтай нягта харилсаа холбоо тогтоонхой.

Гэхэтэй хамта СССР-эй Соёлой министерствын, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретариадай, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай болон ВТО-гой президиумэй баталһан бүхэсоюзна харалга тухай дүримтэй зохилдуулагдажа, республикымнай нэгэшье театрта залуушуулай дунда харалга үнгэргэхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байһаар гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Манай театрнуудта залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулха комиссинууд үүсхэл эдэбхи гарганагүй. Залуушуулда хүндэгүй хүнүүд заримдаа һурган хүмүүжүүлэгшэдээр томилогдодог. Тиихэдэ театрнуудай гол мэргэжэлтэд залуушуулай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэридэ анхаралаа һулаар хандуулна. Залуу актер бүхэнтэй туехай хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тон ханалтагүй юумэниинь юуб гэхэдэ, залуушуул өөһэдөө эдэбхи үүсхэл гаргадаггүй байна.

Промышленна предприятинуудай залуу хүдэлмэришэдтэй, хүдөөгэй ажалшадтай зохёохы залуушуулай холбоо барисаае бэхижүүлхэ хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө тэмдэглээ.

Энэ асуудалаар соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ **С. Ф. Миронова** нэмэлтэ элидхэл хэбэ.

Залуушуулые үзэл сурталай-политическэ, сэдьхэл бодолой талаарнь хүмүүжүүлхэ гээшэ манай профсоюзай гол зорилго болоно. Сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын, контрпропагандын асуудалнуудта тэрэ гол анхаралаа хандуулаа.

Соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ, соёлой-ниитэ хэмжээ ябуулгануудта БЦСПС-эй һаяхан болоһон табадахи пленум онсо анхаралаа хандуулһан байгаа. Совет профсоюзууд физическэ культура болон туризмые хүгжөөхэ талаар ехэ юумэ хэдэг. Гэбэшье манай театрнуудта, филармонидо физкультура болон спортивна хүдэлмэри һулаар табигданхай. Соёлой институт болон училищинуудта профсоюзай хүдэлмэриие шангадхаха хэрэгтэй.

Х. НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай ахамад режиссер **В. И. Кондратьев** элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэхэдээ, залуу артистнуудай мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтобо. Тэдэниие политическэ, эрхэтэн ёһоной гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ шухала. Манай театрнуудай залуу актернууд хоорондоо холбоо барисаагүй байһаар.

Бүхэроссин театральна бүлгэмэй Буряадай отделенитэй хамта ВЛКСМ-эй обком, профсоюзууд зохёохы ажалтай залуушуулай үүсхэл эдэбхиие бадаруулха ёһотой.

Буряадай оперо болон баледэй академическэ театрай залуу артистка **Татьяна Дудеева** трибунада гараба. Манай театрай комсомолой организаци 71 гэшүүдһээ бүридэдэг юм. Энэмнай ехэ хүсэн болоно. Комсомолшуудые, мүн залуу артистнуудые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар партийна ба просоюзай эхин организацинууд ехэ оролдолго гаргадаг байна.

Хүгжэмэй болон хореографическа училищинуудые дүүргэһэн 17 — 18 наһатай хүбүүд, басагад театртамнай хүдэлхээ ерэдэг. Тэдэнэр гримшье хэжэ, хубсаһа хунараашье тааруулан үмдэжэ шадахагүй байдаг. Тиимэһээ һурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ шухала. Гадна залуу артистнуудые гэр байраар хангалга эгээл шухала асуудал болоно гэжэ тэмдэглэлтэй.

Илалтын 40 жэлэй ойдо эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байнабди.

Зохёохы ажалтай залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулха гээшэ манай искусствын ерээдүйн зорилго болоно, — гэжэ филармониин директор **В. Г. Николаев** мэдүүлбэ. — Манай «Байгал» ансамбль буряад арадай искусствые бүхы орон соогуураа, гадаадын оронуудта нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлдэг юм. Энэ жэлдэ Ленинград, Хойто Кавказ, мүн Япон ошожо, олониитые искусстватаяа танилсуулаабди.

Шэнэ программа бэлдэхын тула репетици хэхэ өөһэдын сценэшье үгыбди. Залуу артистнуудта хамтын байра бариха хэрэгтэй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Хяагта хотын Соёлой байшангай директор **Н. Г. Донсорунова** үгэ хэлэбэ. Манай Соёлой байшанда шэнэ юумэ нэбтэрүүлхые оролдодог байнабди. Залуу хүбүүдые армида үдэшэлгэ илангаяа һонирхолтойгоор үнгэргэгдэдэг. Артистнууд, уран зохёолшод, поэдүүд, уран зураашад уригдадаг. Соёлой университедһээ гадна, олохон кружогууд, залуу бүлын клуб манайда хүдэлдэг юм.

Соёлой байшангай методист гоё һайханиие ойлгохо тухай асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые ахалагша классайхидай дунда үнгэргэдэг. МВД-гэй таһагтай хамта бидэ «Эдэнэр манай городые бузарлана» гэһэн фотогазетэ гаргажа, архиншадые, хулиган ябадалтаниие эрид шангаар шүүмжэлдэгбди.

ВЛКСМ-эй обкомой пропагандын таһагые даагшын орлогшо **В. Петров**, ород драмын театрай артист **В. Ф. Барцайкин**, «Буряадай залуушуул» газетын редактор **А. Д. Сотников**, республикын научно-методическа түбэй директор **Н. Ю. Мадуев** элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахадаа, залуу мэргэжэлтэдые үзэл сурталай-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, театральна эмхи зургаануудай, мүн актер бүхэнэй репертуарыень шэнэлхэ, уран һайханай бүлгэмүүдэй ажал ябуулгада, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй залуушуулай дунда үнгэргэгдэдэг хүдэлмэридэ зохёохы ажалтай залуушуулые элсүүлэн хабаадуулха, Агуу Илалтын 40 жэлэй ойдо бүхэсоюзна харалга эмхидхэхэ, вокально-инструментальна ансамбльнуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, залуу артистнуудай сценическэ соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ, городой залуушуулай театр байгуулха гэхэ мэтэ асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулһан байгаа.

Буряадай АССР-эй Соёлой министрэй орлогшо **Ю. Ж. Батуев** пленумэй хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлэбэ.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталан абаа.

* * *

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Советскэ райкомой түрүүлэгшэ **Л. С. Тимашова** «Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой профсоюзай организацинуудта тоосоото-һунгалтын суглаануудай ямараар үнгэрһэн тухай» мэдээсэл хэбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

ЖОЛООШОН—НАЙМААЛАГША

эдэ һууринай үйлсөөр бо- улаахан үнгэтэй автолав- гүүлжээ, баруулжаа ярал- ар гүйлгэн ябахыень тэн- хүн зон нэгэнтэ бэшэ ха- н байха.

ус автолавкын жолоошон- маалагшаар залуу нүхэр Б. Мижытов хүдэлдэг юм. жэлэй туршада хүн зо- худалдаа наймаанай та- хангажа ябаһан энэ хүн, хүдэлмэридөө дадажа, ажа, нилээд баян дүршэл- болоожо үрдеэ. Хүдөө ажа- хүдэлмэриин халуун ха- үүдтэ — хабарай тарилга, хуряалга болон ниитын эй үвэлжэлгын үедэ энэ ай саг үргэлжэ поле- стан, тариянай поли, мал- гүүртэ, отаруудаар хажа, захилнуудыень бэе- дэг юм.

жэлэй дүрбэн сагта хүйтэн, үүниие илгангүй, мал- ай захилнуудые саг соонь дүүргэхые оролдодог хадань нютагайнь хүн зон тэрэниие хүндэлдэг болонхой. Хүн зондоо үдэр бүри хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые — дабһа, саахар, хилээмэ, тамхи, зуруул болон бусад тэрэнэй автолавкада хододоо элбэгээр байдаг.

Үбэлжэлгын харюусалгатай хаһын эхилһээр автолавкын жолоошон-наймаалагшадашье сүлөө саг үгы шахуу болонхой. Автолавкаяа эд бараан болон эдеэ хоолой зүйлнүүдээр дүүргэөд лэ, энэ нүхэрнай дахинаа холын харгыда —арбаад жэлэй туршада хэды олон дахин ябаһан, зүрхэ сэдьхэлдэнь дүтэ болошоһон харгы замдаа түхеэрдэг юм. «Малшад, хонишодни намайгаа үдэр бүхэндэ хүлеэжэ байна», — гэжэ һанахадаа, тэрэнэй хүсэл эрмэлзэлынь урагшаа тэгүүлдэг юм.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин район.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХЭЭРЫН ХҮДЭЛМЭРИ ҮҮГЭСЭЭ

УЛААН-БААТАР. Монгол-со хамтын комплексно биоло- экспедициин интерна- ональна отрядууд баян ол- айнууд баазадаа бусабад. лэй дээрэхи иимэрхүү на- коллективүүдэй дундаһаа ла ехэнүүдэнь нэгэн боло- Тус коллектив ойн баярай— удахи хээрын сезониие тү- хэбэ гээшэ.

Үнгэрһэн зундаа хоёр оро- эрдэмтэд Монголой Ал- ын баруун урда ба урда ху- нуудай ургамалнуудые на- ар шэнжэлһэн байна. Мгн- ашатай туһатай ургамал- уудай карта табихын тула энэ дэлмэри хэгдээ. Госхозуу- ай хахалалгын газар агрохи- ческа аргаар шэнжэлэгдээ. абаһан мэдээнүүдынь оро- эй уларилай, гидрологическа олон газарай хүрьһэнэй эр- байдалые тодорхойлно.

МНР-эй биологическа неосэ- үүдые шэнжэлэлгэдэ экспе- ици шухала үүргэ дүүргэдэг. МНР-эй газарай хүрьһэнэй ба ургамалай карта зохёогдожо, облэгдэнхэй. Республикын эко- омикын элдэб һалбаринуудые үгжөөлгэдэ шухала удха шанартай олон тоото дурадхал- нууд тэдэнэй үндэһэ һуури дээрэ бэлдэгдэнхэй.

ПАРТНЕРНУУДАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

БУДАПЕШТ. «Машприборинторг» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлээр дамжуулан, СССР-һээ худалдан абтаһан приборнууд болон хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд Венгриин олохон предприятинууд дээрэ амжалтатайгаар хүдэлдэг юм. Тус нэгэдэлэй болон Венгриин партнернуудай хоорондо түрүүшын хэлсээ баталһан үдэрһөө хойшо 25 жэл эдэ үдэрнүүдтэ гүйсэбэ. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ энэ харилсаа холбоонь улам үргэдөө.

«Машприборинторг» хадаа Венгриин гадаадын худалдаа наймаанай найдамтай ба заншалта партнерынь болодог юм, — гэжэ Венгриин «Электроимпекс» фирмын генеральна директор Ференци Кралик ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэһэн байна. 25 жэлэй туршада совет техникэ суурхахал ёһоороо суурхаа юм. Эдэ жэлнүүдтэ бидэ радио болон телестудинуудай аппаратура Советскэ Союзда эльгээдэг, совет спортивна барилгануудые электронно таблонуудаар хангадаг байгаабди. Өөһэдынгөө ээлжээндэ Венгри хэмжэлгын элдэб приборнуудые, орёо электронно түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абадаг. Мүнөө жэлдэ «Электроимпексын» ба совет партнернуудай хоорондо 28 миллион түхэригэй эд бараан андалдан абтаха болоно.

ҮЙЛЭДБЭРИИЕ ҺЭЛЬБЭН ШЭНЭДХЭЛГЫН ҮРЭ ДҮН

СОФИ. Варнын Г. Димитровэй нэрэмжэтэ судна бүтээлгын комбинадай коллектив үйлэдбэрилдэг продукциие шэнэлхэ программые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Контейнертэй ба хуурай ашаа зөөдэг хоёр янзын суднада гүрэнэй комисси шанарай эрхим тэмдэг олгоо юм.

Үйлэдбэриие һэльбэн шэнэлһэнэй, Советскэ Союзтай харилсаа холбоое үргэдхэһэнэй ашаар Варнын верфи дээрэ иимэрхүү суднануудые бариха аргатай болоо юм, — гэжэ комбинадай ахамад директорэй орлогшо Никола Андреев хэлэнэ. Шэнэ материально-техническэ бааза байгуулхадамнай имагтал совет мэргэжэлтэд манда туһалһан юм. Мүнөө предприятиин коллектив хоёр шэнэ түхэлэй суднануудые зохёон бүтээнэ.

(ТАСС).

ХИЛЫН саанаһаа
ТАСС·АПН

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ИОРК. Никарагуада эсэргүүгээр США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые үүдхэһэнһээ, американ сэрэгүүдэй энэ орондо булимтаралтын аюул тохёолдуулжа байһанһаа уламжалан, Түбэй Америкэдэхи байдалые зүбшэн хэлсэхын тула Никарагуагай правительствын гүйлтаар ООН-ой Аюулгүйн Совет дары заседани зарлаба. Һүүлэй үдэрнүүдтэ Рейганэй захиргаан Никарагуада эсэргүү һүйдхэлтэ ябуулгануудаа улам үргэдхөө, американ кораблинууд болон самолёдууд Никарагуатан мэдэлэй уһа руу, агаарай дайда руу нэгэнтэ бэшэ нэбтэрэн ороһон байна гэжэ Никарагуаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Ф. Х. Чаморро Мора мэдүүлбэ. Худал хуурмаг шалтаг оложо, американ сэрэгүүдэй добтолон орохо таарамжатай эрхэ байдал байгуулхын тула Вашингтон үргэн ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. Хүршэ оронуудтаа, США-гай «аюулгүй байдалда» Никарагуа уршаг тойбо татана гэжэ худал хуурмаг шалтагаануудые бэдэрэн, США сэрэгэй ябуулгануудые бэлдэжэ байна гэжэ Ф. Х. Чаморро Мора тэмдэглээ. Эдэ бүгэдэ Гренадада бандит ёһоор добтолһон Вашингтоной харата ябуулгануудые һануулаа.

КОЛУМБИИН КОМПАРТИИН СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

БОГОТО. ККП-гэй XIV съездэ зорюулагдаһан олоной хабаадалтатан митинг эндэ болобо. Тэрэ Колумбиин Компартиин нэгэдэлэн ба нягта эмхидхэлэй олониитэдэ тэрэнэй үүргэ нүлөөе дээшэлүүлгын жагсаал болоһон байна. Съездын делегадууд, партиин эдэбхитэд, ажалша болон студент залуушуул, гадаадын айлшад, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, «Коммунист» журналай ахамад редактор Р. И. Косолапов түрүүтэй КПСС-эй делегаци тэрээндэ хабаадаһан байгаа.

ККП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Хильберто Виейра митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, США-гай эзэрхэг түримхэй, зонхилхы политикые элиишэлэн буруушааба. Мүнөө бидэ Рейганэй захиргаанай гэмээр уласхоорондын байдалан орёо түгшүүрилтэй болоожо байлгын, ядерна дайнай үргэдэлгын гэршэнэр болоноодли гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Мүнөө Никарагуада эсэргүү зэбсэгтэ ябуулгаяа США улам үргэдхэжэ байна гэжэ Колумбиин коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ. Һүүлэй үедэ Вашингтон бэеэ даапан бандалтай энэ республикые хашаһан харшалһан ябуулгануудаа үргэдхэжэ байна. Эб найрамдалай түлөө, Никарагуагай арадые дэмжэхын түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхыень Х. Виейра ККП-гэй гэшүүдые уряалба.

Саашадаа тэрэ Колумбиин дотоодын политическэ байдалда дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ.

Рейганэй захиргаан буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээнэ, эб найрамдалай ба социализмын хүсэнүүдтэй хёмороо зүришэлдөөгөө улам дэбэргэнэ гэжэ Кубын Компартиин делегациие хүтэлбэрилэгшэ, тэрэнэй Центральна Комитедэй гэшүүн Рауль Гарсиа үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Түбэй Америкэдэхи байдал илангаяа түгшүүрилтэй болонхой. Вашингтон Никарагуада эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга бэлдэнэ. Никарагуагай революциие хамгаалхын тула Латинн Америкэдэ арадуудай үргэн фронт байгуулхые тэрэ уряалһан байна. Советскэ Союзай ехэ үүргэ дүүргэжэ байдаг эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа хүн түрэлтэнэй шухалын шухала зорилго болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

ОБОРОНЫН МИНИСТЕРСТВЫН ЗАХИРАЛТА

МАНАГУА. Бүхы орон доторoo зэбсэгтэ хүсэнүүдые дайшалхы бэлэн байлгаха тухай захиралта Никарагуагай оборонын министерство гаргаба.

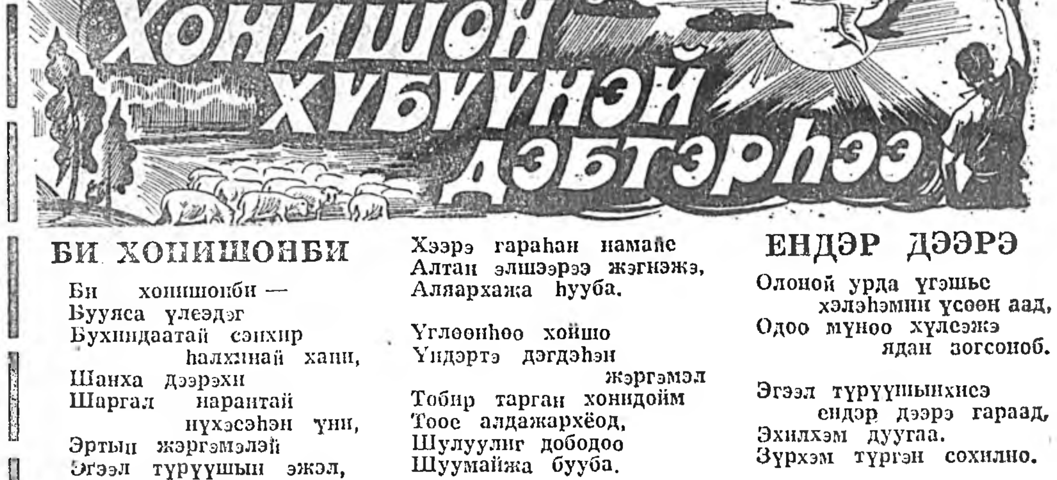
Никарагуада эсэргүүгээр Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа үргэдхэжэ байһанһаань уламжалан, энэ шиидхэбэри абтаһан байгаа.

Оборонын министерствын захиралтатай зохилдуулан, сэрэгүүд стратегическэ шухала пунктнуудые сахин хамгаална. Граждан оборонын хүсэнүүдые элсүүлхэ тухай соносхогдоо. Агаарай добтолгоһоо хүн зониие хамгаалхын тула дары хэмжээнүүд абтажа байна.

НИИТЭ НЭГЭН ҺАНАЛ БОДОЛТОЙ

УЛААН-БААТАР. МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунхын албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошожо ерэлгын дүнгүүд тухай тогтоолые МНРП-гэй ЦК-гай Политбюро баталан абаба. Тэрэнэй үедэ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд хоёр ороной арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаанай, аха нүхэсэлэй энэ толотомо гэршэ жэшээ, МНРП-гэй ба КПСС-эй уг зорилгонуудай, аша туһын бата нэгэдэлтэй байһые элирхэйлэн харуулһан гэршэ жэшээ болоһон байна, гэжэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ. МНР болон СССР-тэ, социализм ба коммунизм амжалтатайгаар байгуулхын аша туһада, уласхоорондын оршон байдалда үгөөе ойлголсохын аша туһада хоёр партиин, ороной ба арадуудай хоорондохи харилсаа холбооё хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлхэөр шиидэнхэй байһыень тэрэ гэршэлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихоновэй Ж. Батмунхын хоорондо болоһон хөөрэлдөөнүүд хоёр партиин ба хоёр ороной хоорондохи заншалта хани барисаае, үрэ түгэс харилсаа холбооё саашадань бэхижүүлхэ байна.

БИ ХОНИШОНБИ

Би хонишонби —
Бууяса үлеэдэг
Бухиндаатай сэнхир
        һалхинай хани,
Шанха дээрэхи
Шаргал нарантай
        нүхэсэһэн үни,
Эртын жэргэмэлэй
Эгээл түрүүшын эжэл,
Зүдхэжэ ургаһан
Зүлгэ ногооной зүрхэнэй
        хүсэл,
Булган талын унаган,
Бугадаг залуу наһан —
Би хонишонби.

Нүхэдни —
Газарай гүн соохоо
Гаража мэлмэрһэн булаг,
Сэсэгэй залаада
Сэлсэгэнэн яларһан
        шүүдэр,
Халуун наранһаа
Халхалжа һэрюусүүлдэг
        һүүдэр,
Хасар улаахан хабар,
Хангалтама үбһэ тэжээл,
Зэрэлгээтэ һайхан нажар,
Зээрдэ морин, хасаг
        эмээл —
Нүхэдни!

Дайсадни —
Дайража бууһан шуурган,
Даншье хэтэрһэн
        буруулган,
Нажар дунда
Наярса сохиһон мүндэр,
Хаданууд тээһээ
Хааян ерэһэн үер,
Газары хаха гантааһан
Ган гасуур,
Һүниин бараанаар
Һүүдэлзэһэн араатан —

Дайсадни!
Харгымни ута
Хаягүй огторгой мэтэ.
Найдажа түшэглэмөөр
Наран мэтэ энхэргэн,
Этигэжэ үнэншэмөөр
Эсэгэ мэтэ мэргэн
Хүндэтэй нүхэдые
Хүнхэр таламни оложо,
Талаан шоруудаа
Табидаг хонишон болгожо.
Хаягүй огторгой мэтэ
Харгымни ута.

Хээрэ гараһан намайе
Алтан элшээрээ жэгнэжэ,
Аляархажа һууба.

Үглөөһөө хойшо
Үндэртэ дэгдэһэн
        жэргэмэл
Тобир тарган хонидойм
Тоое алдажархёод,
Шулуулиг дободоо
Шуумайжа бууба.

Һэбхеэн тээһээ
Һэмээхэн элиһэн һэбшээн,
Магнайм үһэндэ наадаад,
Мангирта талын
Горхоной долгидые
Гоёхоноор тууба.

Үдхэн ногооной шүүдэр
Үшөө хатаадүй,
Мүнгэн һубһад мэтээр
Мүшэтэн харагдажа,
Ябадалтай морниойм
        турууды
Ялайтар угааба.

Аглаг талаар
Алхалһан дорюун
        бахананууд
Шэжэм утаһадаа
Шэнхинэсэ дуулуулжа,
Амараг тухайгаа зохёоһон
Аялгыемни дуряаба.

Сэнхирлэн харагдаа
Сэлгеэ нютагайм
        хаданууд
Халзан духануудаа
Халуун наранда
        шаруулжа,
Хун сагаан хонидойм
Хушуурые һайшааба.

Һэрюухэн огторгойн
Һэмжэн үүлэд урилдажа,
Аажам дайдым
Уужам байһые гайхажа,
Хүбэн сагаан ноохоной
Хүбхэлзэхые һануулба.

Булган нугада
Булад хүлэг нисагаалжа,
Үдэшын толоноор
Үдэнгын эрьедэ золгохо
Миниин илдам инагай
Мэндые дамжуулба.

МИНИИ ГЭР

Минии гэр
Мэльгэн талын
Дүрбэн зүгэй һалхинда
Дүүжэндүүлэн һуудаг.

Минии гэр
Мүнхэ дэлхэйн
Наран, һара доро
Нааршаажа һуудаг.

Шэнхинэһэн үбэлэй
Шэрүүн шуурган
Утаагаар газар наншажа,
Ууртай шуухирдаг.

Түлгүү хабарай
Түрүүшын жэргэмэл
Үүрэй сагаан толоноор
Үүдэндэнь дууладаг.

Алла нажарай
Алтан хараасгай
Үрхэ дээрэнь һуунхай
Үелжэ жиигадаг.

Налгай намарай
Намжаа үдэшэ
Түрын айлшад буужа,
Төөлэй амһадаг.

Минии гэр
Мүнгэн огторгойн
Сэнхир хүшэгэ доро
Сэнгэжэ һуудаг.

Һэрюун талаһаа
һэбшээн эрьеэд,
Хүхын хүхюун дуугаар
Хүлгэжэ бүүдаг.

Сэлгеэ дайдын
Сэсэгүүдэй хангалые
Үүдээрнь үлеэжэ
        оруулаад,
Үрхөөрнь туудаг.

Хонидойм ноохоншуу
Холбоо үүлэд
Аалин аалин ерээд,
Аадар адхадаг.

Дуулим нугын
Дугаар һолонго
Тооно дээрэһээнь
        эхилжэ,
Торгоёо татадаг.

Бугааг һара
Бугажа гараад,
Сонхоор марьяан шагаажа,
Сохом лэ жаргадаг.

Минии гэр
Шинии ерэхэдэ,
Үүдэеэ сэлин нээжэ,
Зүүдэеэ манадаг.

ТАЛАДА

Талынгаа сээжэдэ
        алдалаад,
Тэнгэриин гүн руу
        шэртээд,
Удаан удаан хэбтэхэдэ,
Угаа һэгэл жэгтэй.

Бодол һаналнуудни
Болдогой оройһоо дэгдээд,
Захагүй уужам
Замбуулинда шэнгэшэхэ
        шэнжэтэй.

Амилхадам —
Агаар сэлгеэн. Үнил
        хэбтээб.
Үгы, би өөрөө
Үндэр тээшэ зоришоно
        хэбэртэйб.

Олон мянган
Одо мүшэд соо төөрижэ,
Орьёлмо гүнзэгыдэ
Ошон мэтээр яларшанаб.

Аргаара!
Аялга дуунай жэгүүр
        дээрэ
Аласай тэрэ дайдаар
Аяншалаад мэнэ
        бусашанаб.

Сансар хэнэйб?
Сагай түүхэ тухайлнаб.
Зүлгэтэ нугаяа тэндэ
Зүүдэндээш олохогүйб,
        айнаб.

Толгой эрьемэ үндэрэй
Тоолошогүй мүшэд соо
Хонин һүрэгөө алдажа,
Хонон үнжэн зобохом гү?

Һэмбэрэг ногоотой тала,
Һэрюухэн уһатай булаг
Тэндэш үгы, мэдэнэм,
Хэндэш энэ эли.

Тиибэшье
Тэнгэриие дахин шэртэжэ,
Хэмэл одоной
Хэзээ үнгэрхые гэтэжэ
Хэбтэхэдэм баһал һонин.

Хүнэй ошодог замбуулин
Хүнэй гараар гутаагдажа,
Галта һомоной
        тэндэһээ наярбал,
Газар дэлхэймнай
        ялдахаб?

Бодол хүсэлнүүдни
Бууижа ерээд һөөргөө
Булагта талынгаа
Бурзан сагаан
        хонин һүрэгэйнгөө
Дундань ороод
Дууһашана бэшэ.

Хүн түрэлтэнэй ерээдүйе
Хүлеэжэ,
Хүсэжэ һайн һайханиие
Хэбтэһэмнишье
Хэды баһал жэгтэйб!
Хонин һүрэгэйемни,
Хэндэшье, хүн зондо
Хэзээдэ мэдээжэ үнэтэйб!

ҮГЛӨӨНЭЙ ЗУРАГ

Огторгойн наран
Одоошье даа бултайжа,
Дээрэ мүшэдэй
        залираадайдэ

ЕНДЭР ДЭЭРЭ

Олоной урда үгэшье
        хэлэһэмни үсөөн аад,
Одоо мүнөө хүлсэжэ
        ядан зогсоноб.

Эгээл түрүүшынхиеэ
        ендэр дээрэ гараад,
Эхилхэм дуугаа.
Зүрхэм түргэн сохилно.

Юун бэ тэндэ?
    Шуһам хөөрэн халана.
Юрэл альга ташалган
        аадартал адхаршоо.

Хатар наадаһан
нүхэдыем хүнүүд магтана.
Харин, намда яахаб
        гэжэ маргашооб.

Шагнадаг дууем
    тала хадануудшэмээгүй,
Шангаар дуулаха
        хүсэл түрэдэг үшөө.

Хатар наададаг аялга
        дором ээлүүдгүй
Хангай нугын сэсэгүүд
        залаагаа үргэшөөд.
Ойро зуураханшье
    хүнэй зүрхэндэ шэнгээд,
Огсом дуумни,
баярай ошо бадаруулһайш!

Хонин һүрэгэй хойноһоо
        дуугаа зэдэлгээд,
Хонгор үглөөе нютагтаа
        ходол угтаһайб!
Хэбэд мүнгэн
    урай хоолойн угалза—
Хэды гоёб
    хээрын буряад аялгам!

Сэдьхэл сооһоо
    тэдэнэй нэгые һугалжа,
Сэдьхэл соогуур
    тараахам алтан уянга.
Урдуурни улаан нюурнууд.
        Хүн зон.
Уужам далай мэтээр
        зал харагдаба.

Дуугай намдуун.
    Зүрхэм гэнтэ оболзон,
Дуунайм эхин дуран
        сооһоом урдаба.
Удааншье зогсоһоноо
        мэдэнэгүйб.

        Хамагаа мартааб.
Уянгын даляар һэбюулэн
        шюдэдин уһатаа.
Хүгжэмтэ дуумни
ханхинан тииһээр
        дүүрэшэбэ.

Хүнүүдшье бодоод, альга
    ташалган нэрьешэбэ.

ТҮРҮҮШЫН ХУРЬГАН

Хуса һара
Хусажа байгаа, һананаб.
Хуаа шара тооһо
Хуудам талаар
        бурьюулһан,
Хуугай табимаар
Сагаан жабар
Самнажа байгаа, һананаб.

Түлгэ хонинһоо
Түрүүшынь хурьга
        хүлеэжэ,
Үдэшэнһөө эхилээд,
Үргэһээ һамшаһамни,
Холхиндогоор гутал
        углаад,
Ходол ороһон
        гараһамни—
Онтохон мэтэ хүхюун,
Онсохон нэгэ үльгэр.

...Үүрэй сайтар
        ябажа хонобоб.
Үниинэй хонишод —
        нүхэдэйм
Үндыжэ хараад
        хүнжэлһөө:
—Үгы, юрэдөө
    унтахаяа яанаш?—
Үгэлэн хэлэһэниинь тэрэ.
—Хашартай хүбүүн лэ!—
        гэжэ,
Хараал табиһаниинь эли.

— Дулаан хашаа соо,
Дуулана гүш, хонишон,
Хурьган хэзээдэшье
Хүлдэжэ хэзээш үхэхэгүй.
Тинтэрээ һанаагаа зобобол,
Тэндээ хунхы саашаа,
Тэмээ түрүүлнэ бэшэш!

...Одоошье даа
Оодон шара хонимни
Шал нойтон хурьга
Шала дээрэ мааруулба.
Хүхүүлжэ садхааха
        гэһэмни,
Хүдхэ зантай түлгэмни
Хүлзэжэ тэрэнээ мүргэбэ.

Уймар ухаатай эхэш даа!
Уйлан алдажа хараанаб.
Үрөөһэн ганса үриһөө
Үргэжэ, айжа байха!
...Хурьга тэбэреэд
        зогсоходоо,
Хонишон үшөө
        болоогүйгөө
Хонгор сэдьхэлдээ
        ойлгоо нэм.

Баварийн Марктхейденфельд городто хүдагдаагүй гитлерэй эсэсовецүүдэй суглаарһанда эсэргүү олоной хабаадалтатай демонстраци болон митингнууд болоно. Тэдэнэйдэ ФРГ-гэй болон бусад оронуудай фашизмда эсэргүү хүдэлөөнэй ветерануудай, политическэ партинууд болон профсоюзуудай, залуушуулай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаба.

Тингэбэшье Баварийн Штраусай правительствын дэмжэлгээр городой засаг баригшад эсэсовецүүдэй суглаарха зүбшөөл үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: демонстрацин үедэ.

АДН—ТАСС-ай фото.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түб буусада хүдөөгэй соёлой-спортивна комплекс Агуу Октябриин һайндэрэй урда тээхэнэ ашаглалгада үгтэжэ, нютагай ажалшадые баясуулба. Уран гартай барилгашадай бүтээһэн энэ байшан соо соёлой хэмжээ ябуулганууд, спортивна һорилго мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм. Үужам һаруул харалгын залһаа гадна, тусхай спортивна зал ашаглалгада үгтөө. Тиихэдэ уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадта репетици хэхэ, олон тоото кружогуудай хэшээлнүүдые үнгэргэхэ таһалганууд түхеэрэгдэнхэй. Мүн уншалгын залтай библиотекэ эндэнь хүдэлдэг болохо юм.

Соёлой-спортивна комплексын нээлтэдэ зорюулагдаһан митинг баяр ёһололой сэшон байдалда үнгэроо. Митинг дээрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ А. С. Принчеев, дунда һургуулиин арбадахи классай һурагша Светлана Мункуева, Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын управлениин начальник В. М. Цыплов, КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой секретарь М. Д. Ангархаев, Ленинэй ордено Буряадай академическэ оперо, баледэй театрай директор Д. Ш. Яхунаев болон бусад амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Оперо болон баледэй театртай саашадаа харилсаа холбоотой болохо тухай хэлсээ колхоз баталаа. Шэнэ комплексын ашаглалгада үгтэһэн энэ үдэшэ тус театрай бүлэг артистнууд һайндэрэй ехэ концерт харуулаа.

Н. ПАМСАРАЕВ.

СОЁЛОЙ-СПОРТИВНА КОМПЛЕКС

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: спортивна комплексын эзэд—һургуулиин һурагшад; хатарай түрүүшын хэшээл.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ИЛАЛТЫН 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ЭРЭЛХЭГ ЗОРИГОЙ ХЭШЭЭЛ

Бэдэрэлгэ хадаа хүн бүхэниие һонирхуулжа шададаг хэрэг юм. Тиимэһээ бэдэрэлгын хүдэлмэриин түхэл, онол аргануудтай Гусиноозёрскын 1-дэхи дунда һургуулиин һурагшад имагтал 1-дэхи класс һаа танилсажа эхилдэг. Тэдэнэр түрүүшээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ фашистнуудай эзэмдэн абаһан газарта ажаһууһан, мүн лэ тылдэшье шэн зоригтойгоор ажал хэһэн октябрятанууд болон пионернүүдэй ажабайдалтай номуудһаа, кинофильмнүүдһээ мэдэжэ абадаг. Теэд эдир багахан үхибүүд баатаршалга харуулһан байна гэжэ ойлгоходонь мүнөөнэй һурагшадта бэрхэтэйшэг аабза. Нэгэтэ дайнай үедэ октябрятанууд, пионернүүд байһан хүнүүдые бэдэрхэ гэһэн даабари нэгэдэхи классайхидта үгтэһэн байгаа. Даабаритай болоһон эдиршүүл танил, түрэл хүн зоной дунда дайнай үеын пионернүүд тухай һурагшалжа эхилээ һэн. Нэгэтэ үглөөгүүр Лена Воробьева хэшээлдээ ерэхэдээ, эсэгэмни «партизануудай отрядта байгаа һэм» гэжэ хэлээ гэжэ класстаа дуулгаба.

Тиимэшье удаан болонгүй, Геннадий Ермолаевич Воробьевтой уулзалга эмхидхэгдээ бэлэй. Партизануудай отрядай связной байһан өөрынгөө хүгшэн эжы тухай Воробьев ехэ дуратайгаар үхибүүдтэ хөөрөө һэн. Тиигэжэ партизануудай хүдэлөөндэ хабаадаһан хүн зоной мүртэ эдир бэдэрэгшэдые гаргаа һэн. Уданшьегүй партиин Гусиноозёрскын горкомой хүдэлмэрилэгшэ байһан Тамара Васильевна Красивых гэгшэд дайнай үедэ партизан байгаа гэжэ эдир бэдэрэгшэд элирүүлбэ.

Ерэхэ жэлэй май һарада Соведүүдэй орон Агуу ехэ Илалтын 40 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. Бүгэдэ арадаймнай һайндэр—. Илалтын үдэр дайнай ветерануудай эгээл һайханшье, гунигтайшье һайндэрынь юм. Үе сагһаа хуушаржа, шарлашаһан шкатулканууд сооһоо элдэб үнгын лентэнүүдээр шэмэглэгдэһэн дайшалхы орден, медальнуудаа абажа, заһалайнгаа костюмай гү, үгышье һаа 40 жэлдэ хадагалжа байһан гимнастерко, кителиин энгэртэ зүүхэдээ, тэдэнэй ухаан бодол тэрэ шэрүүн жэлнүүд тухай дурсалгада заабол абтаха байха.

Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүд тухай Тамара Васильевна дахин, дахин һанаха байха... Псковско областиин Пустошкинско районой Тимоново һууринда байхадаа аймшагтай дайн эхилбэ гэжэ тэрэ дуулаа һэн. Тэрэ һуурин хилэдэ дүтэ оршодог юм. Июлиин тэнгэр булюу хүсэтэй фашис булимтарагшадтай улаан сэрэгшэд тэнсүү шангаар байлдабашье, Тимоново һууриние орхихо баатай болоо һэн.

— Би тиихэдэ һая 15 наһа хүрэжэ ябааб,— гэжэ Тамара Васильевна дурсана.— Манайхинай сэрэгэй сухарихые хараа һэм. Ямар байгаа гэжэ һананабта?.. Эжымни аягатай һү нэгэ сэрэгшэдэ үгэхэ зуураа «хүбүүд, юундэ сухарина гээшэбта?»—гэжэ һураа бэлэй. Ямар бэ даа эндүү, алдуу гараа, эмхи гурим алдагдаа гэжэ һанагша һэм. Нэгэ хэдэн сагай үнгэрһэн хойно «партизанууд буудаа, тэһэлээ, шатаагаа» гэһэн һураг суу дуулдадаг болобо. Тиигэжэ хүн бүхэн фашистнуудтай ами наһанай тэмсэлдэ жагсаа. Дайнай урда уншалгын байшанай даагшаар хүдэлжэ байһан Мария эгэшэмни абатай хоюулан детекторно радиоприемник хабсаргаад, һүниндөө Москвагай дамжуулгануудые шагнажа, нютагаархиндаа хөөрэгшэ һэн. Нэгэ урбагшын мэдүүлгээр, эгэшэ эсэгэ хоёрыемни 1942 оной январиин 27-до фашистнууд буудажа алаһан юм, — гэжэ Т. В. Красивых хөөрэнэ.

Тэрэ жэлдэ партизан дайнай дүлэн Пустошкинско районда соробхилоо бэлэй. Партиин нюуса райком байгуулагдажа, партизануудай тэмсэл үдэрһөө үдэртэ эршэдэбэ. Партиин райкомой секретарь, райкомой бюрогой гэшүүд һуурин, тосхонуудаар ябажа, суглаан болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө, фронт дээрэхи бодото байдал тухай үнэн зүбөөр тайлбарилжа, «диилдэдэггүй» фашис армиин нэрэ солын буураһан тухай баяртайгаар мэдээсэдэг һэн. Нюусаар үнгэргэгдэһэн суглаанда байлсаха зол Тамара басаганда нэгэ тудаа бэлэй. Суглаае нюуса райкомой 2-дохи секретарь Яков Васильевич Васильев үнгэргэһэн юм. Парти, правительствамнай Москваһаа хүтэлбэрилһэн зандаа, Ленинград тэмсэһээр, Улаан Армимнай Сталинград шадар ехэ илалта түйлэба гэжэ дуулахадаа, хүн зоной нюдэнүүдэй баяр баясхалангаар халиһыень Тамара Васильевна үсэглэлдэр болоһон мэтээр һанана.

— Тэрэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр минии олон үетэн нүхэд, тэрэ тоодо бишье партизануудай отрядта ороо бэлэйбди,— гээд Т. В. Красивых хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, һандаргагдаһан һуурин, тосхонуудайнгаа, алууһан хүн зонойнгоо түлөө үһөөгөө абахабди гэжэ 1943 оной январь һарада партизанай тангариг үгөө һэмди. Райондомнай партизануудай олон отояд бии һэн. Калининскэ, Витебскэ болон бусад областьнуудай олонхи районууд партизануудай мэдэлдэ ороһон байгаа. Дайсадтай гансал партизануудай отрядууд бэшэ, үбгэд, хүгшэд, үхибүүд — бүхы арад зон тэмсэлдэ бодоһон юм. Һуурин тосхонуудта үлэһэн наһажаал зон, үхибүүд фашистнуудай тоо бүридэл, хүсэн техникэ тухай шухала мэдээсэлнүүдые, мүн лэ партизануудта дулаан хубсаһа хунар, эдеэ хоолой зүйлнүүдые суглуулдаг, листовконуудые тараадаг байгаа.

Мүнөө Тамара Васильевна Гусиноозёрскын 1-дэхи дунда һургуулида саг үргэлжэ ябахадаа, 40 жэлэй саана болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай хөөрөөнүүдээрээ һурагшадай халуун анхаралые татажа, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм гэжэ тэмдэглэлтэй.

— Үхибүүд, партизанууд, нүхэд, өөр тухайгаа хөөрэжэ үгэхыем таанад гүйжал байдагта,—гэжэ Тамара Васильевна хэлэнэ, — Таанадай гүйлтаар бултыень хөөрэхэ болоо һаам, хөөрөөмни нэгэ уулзалгаар хизаарлахагүй. Тобшолон һагад хэлэбэл, манай арадай үндэр, ёһотой патриотизмын, олониитын баатаршалгын үе һэн гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Партизануудай нэгэ зариман тагнуулда гараха, түмэр замай рельснүүдые тэһэлжэ, фашистнуудай эшелонгуудые түмэр замай далан руу унагааха, бэшэмнай—партизануудта эдеэ хоол абаашаха, шархатаһан зониие аргалха ажалтай һэн. Юрэдөө, багашье, ехэшье хэрэг һаа бултанаймнай ами наһан үдэр бүриин аюултай холбоотой байгаа...

Эдир партизан басаган Лара Михеенко тухай Тамара Васильевна хөөрэнэ. Тэрэ үедэ домог суудa гараһан партизан басагантай сугтаа нэгэ отрядта Тамара Васильевна дайлалдаха золтой байгаа. Хожомынь Л. Михеенко тухай «Партизанка Лара», «Һүреэтэ жэлнүүдэй дурасхаал» гэһэн номууд бэшэгдэһэн юм.

— Хөөрөөнэйтнай түлөө баяр баясхалан хүргэнэбди,— гэжэ һурагшад хэлээ һэн.— Хөөрөөетнай хододоо һанажа ябахабди. Хэрбээ парти, правительствын бидэниие уряалаа һаань, түрүүшын лэ дохёогоор Эхэ ороноо хамгаалхаар бодохобди,— гэжэ һурагшад сэдьхэлээ хүлгэнгэр дайнай ветеранда мэдүүлээ һэн.

...Псковщиныэн Тимоново тосхон шадар шэнгэхэн шэнэһэн тужа соо хүшөө бодхоогдонхой. Тэндэ фашистнуудтай тэмсэлдэ унаһан партизанууд, тэдэнэй дунда Тамара Васильевча Красивых гэгшын эсэгэ, эгэшэнь мүнхын нойроор унтана, тэндэһээ асарһан адха шоройн Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө унаһан эрэлхэг партизануудые хододоо һануулжа байдаг.

В. ЧЕРНЫХ,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын корреспондент.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ХҮҮГЭДТЭ—БЭЛЭГ

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 67 жэлэй ойн урдахана 90 һууритай хүүгэдэй ясли-сад Баргажан тосхондо нээгдэбэ.

Тус ясли-садта «Огонек» нэрэ үгтөө. Энэ нэрэнь багашуулдашье, ехэшүүлдэшье һайшаагдаа. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй ашаглалгада үгтэжэ, нээлгын баяр ёһололынь совет арадай агуу ехэ һайндэртэй тудаа ха юм. Арадай депутадуудай Баргажанай поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. А. Беликова хүүгэдэй эмхи зургаание нээгээ.

Эндэ хүүгэдэй наадаха, унтаха үргэн һаруул таһалганууд, столово, медицинын кабинет бии. Тиихэдэ ясли-садай шаланууды ньдороһоо дулаасуулагдадаг түхеэрэлгэнүүдээр ханган хайн.

Энэ һайхан саадые «Бурводстрой» трестын Баргажанай ПМК-гай барилгашад бүтээгээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

С. БАТОРОВ.

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД БАРИГДАНА

Һүүлэй жэлнүүдтэ Бэшүүрэй совхоздо хүдэлмэришэдэй ажаһууха гэр байра бариха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, тус ажахын барилгашад байгша ондо 4 айлай ажаһууха хоёр гэр ашаглалгада тушаагаа. Түрэл нютаттаа үлэжэ, һуурижажа, оролдосотойгоор ажаллажа байһан залуушуулда шэнэ гэрэй түлхюур барюулагдана. Жэшээнь, барилгашан Сергей Коробейников, механизатор Сергей Музыка гэгшэдэй бүлэнүүд шэнэ гэрнүүдтэ түбхинэн ороо. Тиихэдэ пенсидэ гараһаншье һаа, хонишоноор хүдэлжэ байһан Алексей Бадмаевич Батуев һуудал байдалаа һайжаруулба. Мүнөө совхозой барилгашад үшөө нэгэ хоёр айлай ажаһууха гэр бодхоожо байнхай.

Тэрэшэлэн эндэ гүрэнэй туһаламжаар гэрнүүдые бариха хэрэг бэелүүлэгдэнэ гээд тэмдэглэлтэй. Жэшээлхэдэ, А. Б. Цыбенов, Д. Г. Доржиев гэгшэд үхибүүдэйнгээ нютаттаа түбхинэн ажаһуухын тула мүн лэ гэрнүүдые барья.

Ажахын хүтэлбэри хүдэлмэришэдэйнгөө гэр бариха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ. Тиигэжэ ойһоо модо зөөхын тула тэдэндэ трактор үгтэнэ. Мүн асаргадаһан модониинь совхозой пилорамада хюроодэгдэнэ.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

АНГУУШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агнуури-олзоборилгын управлени республикын госпромхоз, коопзверопромхоз болон заказнигуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хэдэн үдэрэй семинар зүблөөн үнгэрбэ.

Семинарай үедэ республикын прокуратурын, Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын, Байгаали хамгаалха бүлгэмэй болон бусад албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадажа, хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

Мүн семинарта хабаадаһан агнууриин ажахынуудай егерьнүүд, ангуушад өөһэд өөһэдынгөө агнууриин участогуудта байгаалиин баялигые арьбадхахын, хамгаалхын тула эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Илангаяа, мүнөө эхилээд байһан агнууриин үедэ республикын ангуушад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, «зөөлэн алта», ан гүрөөһэнэй мяха гүрэндэ ехээр тушаахын түлөө оролдохо болоно. Энээнһээ гадна нютаг нугадаа зүбшөөлгүйгөөр ан гүрөөһэ, булга, хэрмэ хулгайгаар агнагшадтай шанга тэмсэл ябуулха, эмхидхэлэй хүдэлмэри нютаг бүхэндэ ябуулха зорилго районуудай агнууриин ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаба.

Республикын эрхим ангуушад, егерьнүүдтэ агнууриин управлениин Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Бэшүүрэй районой Алташын заказнигай үнинэй егерь Г. М. Куренковто Арадай ажахын түйлалтануудай выставкын диплом сугларгашадай альга ташалган доро барюулагдаһан байна.

Манай корр.

БУРЯАДАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУТ

ЗАОЧНО ФАКУЛЬТЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ КУРСНУУДТА УДААДАХИ МЭРГЭЖЭЛНҮҮДЭЭР АБАНА ГЭБЭЛ:

Агрономи — юрэнхы шэглэлэй эрдэмтэ агрономуудые бэлдэдэг.

Зоотехни — юрэнхы шэглэлэй зооинженернүүдые бэлдэдэг.

Хүдөө ажахые оньһожоруулга — тракторнуудые, автомобильнуудые, хүдөө ажахын машинануудые ашаглаха ба заһабарилха, малай фермэнүүдые оньһожоруулха талаар хүдөө ажахын инженер-механигуудые бэлдэдэг.

Хүдөө ажахын экономико ба эмхидхэлгэ — хүдөө ажахын үйлэдбэриин экономистнууд— эмхидхэгшэдые бэлдэдэг.

Хүдөө ажахыда бухгалтерска тоо бүридхэл—бухгалтерска тоо бүридхэлэй талаар экономистнуудые бэлдэдэг.

Удаадахи дисциплинэнүүдээр оролтын шалгалтанууд үнгэргэгдэхэ: **агрономи ба зоотехни** мэргэжэлнүүдтэ — химеэр (сээжээр), физикээр —(сээжээр), биологёор (сээжээр), ород хэлэ ба литератураар (сочинени), **хүдөө ажахые оньһожоруулга** гэһэн мэргэжэлдэ— математикаар (сээжээр ба бэшэмэлээр), физикээр (сээжээр), ород хэлэ ба литератураар (сочинени); **хүдөө ажахын экономико ба эмхидхэл, хүдөө ажахыда бухгалтерска тоо бүридхэл** гэһэн мэргэжэлнүүдтэ—математикаар (сээжээр), биологёор (сээжээр), географяар (сээжээр), ород хэлэ ба литератураар (сочинени).

Дунда һургуули дүүргэхэдээ алтан (мүнгэн) медаляар шагнагдагшад гү, али тусхай дунда һургуулинуудые эрхим дипломтойгоор дүүргэгшэд нэгэл шалгалта тушааха: **агрономи** мэргэжэлдэ— биологёор (сээжээр), бусад мэргэжэлнүүдтэ математикаар (сээжээр). **Зоотехни** гэһэн мэргэжэлдэ шалгалтагүйгөөр абтаха. Аттестадтаа гү, али дипломдоо 4,5, тэрээнһээ дээшэ дундуур баллтайшуул мэргэжэлдээ дүтэрхы хоёр предмедээр шалгалтануудые тушааха. Тусхай дунда һургуулинуудые дүүргэһэн, шэлэһэн мэргэжэлээрээ жэлһээ бага бэшэ саг хүдэлһэн, ажахынуудаар эльгээгдэһэн хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, шалгалтануудые гэмгүй һайнаар тушаабал, конкурсһоо гадуур абтаха. Шэлэһэн мэргэжэлээрээ 6 һараһаа бага бэшэ хүдэлһэн ба ажахынуудаар эльгээгдэһэн хүдөө ажахыч түрүүшүүл баһал институтда орохо булюу эрхэтэй байха.

1984 оной ноябриин 1-һээ 1985 оной январиин 10 болотор мэдүүлгэнүүд абтаха

Ректорэй нэрэ дээрэ шэлэһэн мэргэжэлээ зааһан мэдүүлгэ үгтэхэ.

Мэдүүлгэдэ хабсаргагдана гэбэл:

1. Дунда һургуули дүүргэһэн тухай документ.
2. Институдта орохын тула үгтэһэн характеристикэ-зуур-шалга.
3. Ажалай гү, али колхозой дэбтэрһээ буулгабари.
4. Медицинскэ справка (286-дахи номерой түхэлтэй).
5. Дүрбэн фото зураг (3×4 хэмжээнэй).
6. Ажахын эльгээһэн документ.

Хүдөө ажахын предприятинууд болон эмхи зургаануудта хүдэлһэн хүнүүд бүхы мэргэжэлнүүдтэ абтаха.

1985 оной январиин 15-һаа февралиин 15 хүрэтэр оролтын шалгалтанууд үнгэргэгдэхэ, февралиин 16-һаа 28 болотор студентнүүдэй бүридэлдэ абалга үнгэргэгдэхэ.

Документнүүдые иимэ адресаар эльгээхэ: 670020, **г. Улан-Удэ, ул. Пушкина, 8, сельхозинститут**, приемная комиссия заочного факультета. Телефонууд: 99-3-44 ба 2-54-27.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» ноябриин 3-да үнгэргэгдэһэн 44-дэхи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха». 1—баскетбол, 5—бүхэ барилдаан, 7—классическа барилдаан, 29— стендовэ буудалга, 38 — акробатика, 44—мотоспорт.

36-һаа 5-ень тааха». 2—биатлон, 4—бокс, 5—бүхэ барилдаан, 14—академическэ һэлюурдэлгэ, 31—фехтовани.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай октябриин 27-до үнгэргэгдэһэн 43-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 483.026 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (7 карточка) таагшад—5.731 түхэриг, дүрбэн номер (797 карточка) тааһан хүнүүд—54 түхэриг, гурбан номер (15.441 карточка) таагшад 4 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3.841.546 билет ороо. Табан номер (18 карточка) тааһан хүнүүд—10.000 түхэриг, дүрбэн номер (4.905 карточка) таагшад—79 түхэриг, гурбан номер (145.960 карточка тааһан хүнүүд 4 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 43-дахи тиражай шүүбэринүүд ноябриин 7-һоо декабриин 7 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

САГАН УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республика доторнай сэлмэжэ, бүрхэжэ байха. Зарим газарта багаханаар саһан орохо. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Байгалай урда эрьеэр температура 8 — 13, хойто районуудта 20—25, бусад газарнуудта 13 —18 градус хүйтэн байха.

УЛААН-УДЭДЭМНАЙ бүрхэгшэг байха. Саһан балай орохогүй. Температура 13—15 градус хүйтэн байха.

НОЯБРИИН 15 — 16-най үдэрнүүдтэ сэлмэжэ, бүрхэжэ байха. Зарим нютагуудта багаханаар саһан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 21 — 26, хойто районуудта 31 — 36, Байгалай урда эрьеэр 8—13, хойто районуудта 20—25 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ гэжэ Улаан-Үдын метеостанци мэдээсэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда «Техникээ саг соонь бэлэ болгохо» — түрүү бэшэг. Малай үбэлжэлгэ—харюусалгатай хаһа. «Малшадай шэнэ га шалгалта» — Н. Най... новай статья. «Кремль соо уулзалга болобо», «Шагна барюулагдаба» — ТАСС-эй мэдээсэлнүүд. «Жэлэй т... гэсхэлдэ—эршэтэ ажал» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда «Шэнэ эрхэ байдалда хүд... жэ һураабди» — А. Безб... родовой статья. «Үндэр д... багдаба» — В. Орлова очерк. Ужам дэлгэр орон доторнай. «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр.

Гурбадахи хуудаһанда Театр. «Сценэ дээрэ дахин «Будамшуу» — В. Най... ковагай статья. Хилын ... наһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. Социалис оронуудта.

Дүрбэдэхи хуудаһанда «Таанад албаяа хэгты, би... таниие хүлеэхэбди» — ... Гомбоиной репортаж. Нютаг нютагай һонинной дээжэ. Спортын һонин. «Ажамидарал... урилдаанууд» — В. П... тын корреспонденци. «Ри... мическэ гимнастика хэр н... тэрүүлэгдэнэб?», «Хамты... хүсэн хэрэгтэй» — О. ... гунай статья. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Хүхюун стартнууд». 10.40 — «Предел возможного» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 11.... — «Аяншалагшадай клуб». 12.50 — Шэнэ һонин. (12.... хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмнүүд. 16.10 — Шинии ленинскэ библиотекэ. 16.40 — С. Орехов гитара дээрэ наадаха. 17.05 — Ленинскэ шангай лауреат, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй АН-най академик Е. Н. Ав... шалкинтай һурагшад уулзана. 17.45 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ.

Улаан-Үдэ. 18.15 — «Байгал нютагуудай һонин. 18.25 — Агуу ехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо. 18.55 — «Байгал» — ... дээсэлэй программа. 19.15 — «Арадай хиналтын экран».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.50 — «Предел возможного» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — «Балет ту... хай». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35 — Обществоведени. 10-дахи класс. 10.05, 13.40 — Немец хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.40 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ... байдал». 13.10 — Түүхэ, 6-дахи класс. 14.10 — Байгаали шу... жэлэлгэ. 2-дохи класс. 14.30 — «Режиссерой уран бэлиг». 15.... — Алкоголизмын хорон ту... эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 15.30 — Эрдэм, техникын талаар СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй шангуудай лауреадууд, Социалис Ажалай гурба дахин Герой, СССР-эй АН-най президент, академик А. П. Александров дамжуулгада хабаадаха. 16.15 — Шэнэ һонин. 16.... — РСФСР-эй арадай артист Р. Ибрагимов оперонуудһаа ариинуудые дуулаха. 18.35 — Мультфильмнүүд. 18.45 — «Арадай уран бэлиг». 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд. 19.55 — «Таанадта агитаторнууд болон политинформаторнууд». 20.15 — «Горизонт».

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — П. И. Чайковский. 1-дэхи номерой симфони. 22.00 — «Время». 22.35—«Золотая осень» — уран һайханай фильм.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

ХОЁРДОХИ НААДАНДА ХАБААДАХА

РСФСР-эй Спорткомитедэй үүсхэлээр Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ һургуулинуудай командануудай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар РСФСР-эй дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн хоёрдохёо үнгэргэгдэхэнь. 23 хүрэтэр наһанай 15 барилдаашад манай республикын спортын нэрэ хүндые хамгаалха юм.

Энэ наадаанда хабаадаха бэлигтэй бэрхэ спортсменүүдые элирүүлхын тула дүрэ буляалдалгын барилдаагаар ресспорткомитедэй ШВСМ-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ. Спортын хэдэн бүлгэмүүдэй 60 гаран барилдаашад энээндэ хабаадаһан байгаа.

Хоёр үдэрэй туршада Зүүн Сибириин технологическа институдай спортзал соо шанга тулалдаанууд болобо. Мэргэжэлтэдэй һанамжын ёһоор, энэ мүрысөөн һаядаа манай республикын суглуулатдамал командын гол бүридэлдэ орохо аргатай бэлигтэй залуу спортсменүүдые элирүүлээ. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, П. Балдуев («Буревестник»), В. Баймеев («Урожай»), А. Хабитуев («Динамо») гэгшэд болоно. «Трудовые резервы» бүлгэмэй түлөөлэгшэ С. Гармаевые онсолон тэмдэглэлтэй. Классическа барилдаанда ябадаг байһанаа тэрэ һүүлэй жэл соо дүрэ буляалдалгын барилдаа эрхилхэдээ, амжалта түйлаба. Олохон хүнүүдые дээгүүрээ хаяжа, сугларгашадай магтаал һайшаалда хүртөө.

«Урожай» бүлгэмэй барилдаашан В. Гашинов бүхы хүсэ шадалаа зүбөөр хубаарилжа шадаха байһанаа харуулба. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ «Динамын» барилдаашан В. Дектяревтой уулзахадаа, Виктор эдэбхитэйгээр, илалта түйлаха хүсэл эрмэлзэлтэйгээр тулалдаһан байгаа. Тиигэжэ табадахи минутадаа илалта түйлаба.

— Манай залуу барилдаашадай мэргэжэл шадабариин дээшэлжэ байһые мүрысөөн харуулба, — гэжэ ШВСМ-эй директор, спортын мастер В. В. Баймеев хөөрэнэ. —Гэбэшье анхаралаа хандуулма асуудал бии. Энэмнай юуб гэхэдэ, тренернүүд эгээл хүнгэн болон хүндэ шэгнүүрнүүдтэй бэлигтэй бэрхэ залуушуулые бэдэржэ олоногүй, Дундууршат болон дундуур шэгнүүрнүүдтэ онсо шалгарма барилдаашад хомор байна. Ингэһээр байтарнай спартакиада эхилхэ, тиимэһээ энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулха ёһотойбди.

П. Балдуев, В. Миланханов (хоюулаа «Буревестнигһээ»), В. Гашинов, Ю. Гармаев (хоюулаа «Урожайһаа»), В. Шестаков («Динамо»), С. Гармаев, Ц. Иванов, С. Папинский (бултадаа «Трудовые резервы» бүлгэмһөө) гэгшэд илалта түйлаба.

Мүнөө үедэ илагшад болон шанда хүртэгшэд Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ һургуулинуудай командануудай дунда РСФСР-эй кубогта хүртэхын түлөө Черкесск хотодо үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ хабаадахын тула һуралсал һорилго хэжэ байнхай.

В. СЫДЕЕВ.
мүрысөөнэй ахамад секретарь.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35-95. отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Улан-Удэ ул. Ленина 35 Н-01630. Заказ № 261. Индекс 04649.